

Instrumentū quid sit

Naturales tñ.

Ex simplici coitu. Legitimati p pncipē vel matrimonii subsequēs z succedūt. ex tra q si. sint legi. c. p. venerabilē.

Non legitimati. In bonis mñis indi stincte succedūt cū alijs naturalibz z legi timis nisi mñ sit illustris. l. si q illustris. L. ad se. cōsul. orphi. insti. e. t. s. nouissime.

In bonis pñis nō succedūt nisi i dua bus vñijs cū mñe sobole z i iuge nō extā tibi. vt in aut. l. 3. L. de na. libe. Ex dñato coitu. z fm oēs doc. nō succedūt. insti. ad se. cōsul. orphi. s. nouissime.

Permixti.

Naturales z legitimi. naturales tñ. et legitimi tñ. Tūc legitimi tñ vicz arroga ti pcurrūt cū naturalibz z legitimis. z na turalibz tñ legitimat. z naturales tñ ex cludūt vt dictū est. Filij tñ secūdi mñimo nū nō succedūt cū pñis in bonis acq̄sitis p̄stāte mñimonio pmo. in. l. semie. L. d se cūdis nuptijs. sic nec filia i re feudali exē te masculo. etiā si de h pactū factū sit. vt i aut. de suc. feudi. in. s. h etiaz. coll. x. Nec etiā vir legitiatu tñ nec legitiatu p se quēs mñimoniū sine spēale mētiōi. L. ap in aut. in succes. L. de suis z legi. libe. j.

Caplm. IX.

Autētico. vt cuz

de apponibz cognoscat. s. cās. col. viij. Silt p nota. in. c. q̄ntauallis in glo. d iureiu. colligūt qdā casus in q̄b pentes solent exheredare filios. vt p̄z in his metris.

Bis septē causis natus puabit heres. Parentes feriat vel verbū dicat amarū. Crimen accusans veneno si potat illōs Aut si tradat eos si cura furentibz absit Se societ reprobis patriā dilexit amicā Non fideiussit p p̄e vñ ab hoste redemit Testariqz patrē vetuit se imiscet arenā Non orthodoxus vouerē si nota sequet Casus in q̄b filij exheredant pentes Sed p̄z octo filij cū sp̄ernit honorem Accusat filiū veneno si potat illum. Coniūctam filij diligit testariqz vetat Furēte negligat captū nec ab hoste rede Consortē. vit. crudeliter insidiet (mit. Florandū ex autē. de nuptijs. s. ingrati tudinē. col. iij. colligūt tres casus in q̄b

frater pōt exheredare frēm. Primus cum frater pcurauit mortē fr̄is. Scdō si crimi naliē actionē s̄ eū duxit. Tertius si sue s̄b stantie in frēm p̄iecturā pcurauit. vt velle sibi facere incendiū vñ sile q casu ei⁹ por tio ad alios fr̄es z attinētes p̄inebit. Vñ fratre decedēte ab intestato succedit p̄z cū alijs fratribz demptis casibz exheredatio nis. vt dictum est.

Cōpendiose cū visum sit de p̄mis dua bus officiū notariatus p̄tibz. postremo vi dendū ē de ei⁹ tertia pte p̄cipali q̄ p̄sistit circa instrōz p̄fectionē eiusdē p̄missa p̄se quendo capitula. Caplm. I.

Instrumentum est

scriptura ad assertionē seu p̄batio nē alicui⁹ rei facta. Vel est solēnis z rite ordinata scriptura p̄ autentice p̄sone manū publicē cā memoriē facta. Et d̄z in strumētū. qz instruit. vt. c. si. de do. z p̄tu. vel d̄z instrū q̄si documētū. qz docet argu mētū. viij. q. ij. Si q̄s de cleri. z. L. de edē do. aut. si q̄s in alieno. z. c. si q̄s p̄sibz. d̄ rebz ec. nō alie. Vel d̄z instrū q̄si munim tū. qz munit pducēte s̄ aduersariū. vt in c. cordi. s. post h. de appel. li. vj. Et licz ap pellatōe instrōz testes p̄tineant z omē id qd̄ iudicē instruit. vt. c. puenit. de testi. co gē. z. ff. de fi. instru. l. j. Tñ instrū in p̄o sito p̄p̄e d̄z scriptura ad mēoriā alicui⁹ rei p̄fecta zc. Instrōz due sūt spēs. Nam aliud publicū seu autēticū. aliud p̄uatum Publicū seu autēticū qd̄ publicā hz au s̄crozitatē. cui⁹ p̄les sūt spēs. Nam publicū est qd̄ p manū publicā est sc̄ptū. i. p manū notarij q̄ est publica p̄sone. vt. l. orphano trophos. L. de epi. z cle. Itē publicā for mā redactā de p̄sumptōibz. Illud de fi. in stru. c. ij. z. c. int̄ dilectos. Itē qz sigillo au tētico sigillatū. de fi. instru. sc̄pta. de p̄ba tōibz. tertio loco. Itē d̄z publicū. qz aucto ritate iudicis exēplificatū z autēticatū. vt l. p̄publicati. L. d̄ testa. z. l. fi. L. de re iudi. l. vlt. qz in iudicio scribit ap̄d acta publi ca. Et valet p̄ quēcūqz sc̄pta sit. vt. l. ij. L. de edendo. de p̄bationibus. qm̄ contra.

Itē q̄nto d̄z publicū eo q̄ hz subsc̄ptio nē triū vel pluriū fm canones viuētiū testiū. etiā si sit p̄ p̄uatā manū scriptum de fide instrū. c. ij. de p̄bationibz. qm̄ p̄tra

Instrumentū quid sit

l. scripturas. l. q. potiores in pignore habeant. et in aut. de testi. si. q. si qd igitur vult caute. et. s. seqn. col. ij. Itē dicitur publicū qd de archino publico siue armario publico est pductū. de p. sc. ad audientia. ff. de p. ba. celsus. Et generalr oēm scripturā dicit publicā. cui de iure vel spali p. iudicandine credif. d. fide instr. cū dilectus. Et p. In. c. ti. c. j. Pruatū p. instrū qd cūq. dicit nisi aliq. p. dictoz modoz sit corroboratū. Et illoz tres sūt spēs. Nam aliq. facis scripturā tibi tū. aliq. alteri tū. aliq. tā tibi q. alteri. Et scripture quā tibi facis in p. iudiciū alterius nulla fides hēt. l. de p. ba. l. exemplo. et. l. nō epistolis. Scripture p. quā facis aliq. p. te. puta creditori tuo d. eo qd ab eo recepisti credif. p. te. ff. d. possi. l. publica menta. s. si. xxvij. q. j. oēs semit. Tibi autē et alijs facis scripturā sicut est codex rōnū tuarū cui interdū credif. ff. de edēdo si q. ex argentarijs. l. quendā. s. nūmularios. Argentarius is est q. qndā p. ponebat auctoritate publica. vt in p. dicto. s. nūmularios. argēto dando et recipiēdo. ad cuius fide sicut nūc ad fidem tabelliōis recurrebas. Itē de nūmulario q. alienā pecuniaz tenebat publica auctoritate. vt in dicto. s. nūmularios. Et habet in autentica de fideicommissionibz. s. si. col. j. Sili. stat. cyrog. p. bo q. sup. deposito solet fieri in eadē forma depositario et deponēti. Ita vitz q. q. dā lre p. mediū incidant sicut in puincia et in dyoc. Harboneū. solet fieri. etiam fm naturā alioz p. tractuū. cui scripture standū est. vt in dicta. l. publica. et. ff. de p. ba. si cyrogaphū. Regulariter autē pu. a. e. scripture nō credif. l. de p. ba. l. instrumēta. et. l. rōnes. nisi p. eū q. sc. p. sit. et. h. in p. sonalibz. l. q. potiores in pignore habeant. l. scripturas nisi forte sit a testibz nō paucioribz tribus subscpta. put. latius p. specula. in ti. de instrumē. editōe. s. nunc dicendū. p. v. Credif. autē publico instrumento siue oīni ad miniculo dūmodo illud instrumentū appareat siue cancellatura rasura vel innouatione p. me figure q. possent suspitionē inducere nec sit deletū vel abolitū. in aut. de fide instr. s. si p. moria. col. ij. p. c. ex lris. et. c. inter dilectos. e. ti. de fal. c. licz. l. de edicto diui adriani tollēdo. l. si. s. j. Et generaliter credif. instrumento dūmodo nō

sit suppositū alicui de vicijs vel defectibz. q. s. ponit speculator in ti. de instrumētoz editōe. in. s. postremo restat videre. in. p. si autē. vsq. ad p. opponit aut. Si p. instrumētū nō apparet suspectū incumbit p. batio accusanti. vj. q. vlti. actor. Dubitat q. testes p. iudicent instrumento. Speculator in titulo de instrumētoz editōe. in. s. restat videre. in. p. s. q. ro. allegat Odo. fredū et Bern. q. dicūt q. auctoritas tabel lionis equipollet duobz testibz. vt de p. ba. qm. p. l. de fide instr. l. in exercendis. Licet alijs videat q. tribz. xvj. q. ij. s. pōt. et alijs q. qnqz. l. q. testa. fa. pnt. l. hac p. sul. tissima. de testibz in oīni. Igit. videt q. q. tuor aut qnqz siue insc. pti siue aliq. tū vincent instrumentū. Dicit tū Odo. fredus q. p. sideranda est natura p. tractus in instrumēto cōtenti. vt si sit testamenti in q. fm leges septē sunt testes necessarij vel codicilli. in q. qnqz reqrunt. Tunc em necesse ē q. instrū p. totidē et p. duos et amplius reprobet. Et sic colligit q. regulare est q. p. te testes p. bati p. tractū eius qd instrumento publico p. tineat argumen. l. Cum p. cibus l. de p. bati. et. l. de p. trahenda et cōmitenda stipulatione. l. optimā. s. si. qd vez est p. terqz in duobz casibz. vt. Quid velleia nū. l. antique. et. l. arbitriū tutele. finali. quā elegit glosa dicte legis. in exercendis et latius per doctores. in. l. generalr. l. de nō numerata pecunia. Item Azo dicit q. vna vox duoz testium in nullo casu validior est publico instrumento. sed publicū instrumentū validius est duobz vel plibz testibz. In multis tū casibz in qbz nō hnt parem vim testes et instrumenta. et in qbz reqrit scriptura et p. batio p. scripturā. quos enūerat speculator in titulo de instrumē. editōe. in. s. restat videre in. p. qd si tantuz vaus ex testibz. et in qbz p. tractibz scriptura sit de substantia. vide legē p. tractus. l. d. fide instr. l. celsus. ff. de p. ba. et magistralem glo. c. j. de censibz. li. vj.

Caplm. II.

Sciendū q. instru-

mentū publicū. vt dicit Spec. e. ti. duo pncipalr dz p. tinere. s. p. blicatōes. de qbz in. c. primo seqnti. Secundū erit factū siue negociū qd dz p. tra-

De publicationibus

ctus q̄ inter ptes strahitur. et in publica-
tiones redigit sine ordinat. s. q̄ ipsius ne-
gocij tenor enarret. Sunt em̄ q̄dam ptra-
ctus stricti iuris. q̄dam bonafidei. Et bo-
ne fidei sunt actio ex vedito. exempto. lo-
cato. cōducto. negocior̄ gestor̄ mandati
depositi p socio tutele cōmodati pignora-
ticia. familie heredis. de cōmuni diui-
dūdo et actio pscriptis verbis. que. id est
de extimato pponit pmutatio. hereditatis
petitio et c. put p̄tinet in. c. Cum venerabi-
lis. de exceptionibz. et instit. de actionibz. i.
§. actionū. Alie vero actiones dicunt di-
stricti iuris. vt actio ex mutuo stipulatu.
arbitrio. nudo pacto. et transactionē. Nec
dicunt bonafidei q̄ in eis tm̄ suari debe-
at bonafides. q̄ in actionibz stricti iuris
etiam seruari debet fides. et in q̄cūq; ptra-
ctu bonafides internenire debet. p. l. bo-
nam fidem. C. de actio. et obliga. Sed iō
dicunt bonafidei. quia maxime deberet
exuberare. et eis bona fides et inter cōtra-
hentes. quia vltra id veniūt etiam om̄ia
accessoria et ea de q̄bz in ptractu nō est co-
gitatum. videlicet in contractu emptiōis
et venditionis et similibz bonafidei. venit
etiam id q̄d expresse nō est actum. videli-
cet a tpe more q̄ alteri nō reddidit id ad
q̄d tenet. De natura em̄ ptractus veniūt
dāna et interesse. que etiam debēt refundi
Sed in actiōibz stricti iuris nō venit ac-
cessoriū. nec de ea quibz nō est cogitatum
Poterit notarius sup quocūq; negotio et
contractu a iure vel ab hoīe nō phibito.
put ex supioribz huius artis alumnis. et i
ea initiantibz mediocribz claruit debite
req̄situs instrumentū facere et conficere.
Si p̄o notarius ignarus iuris. et sue salu-
tis imemor extiterit. Et de ptractibz phi-
bitis instrumenta conficere. seu illis inter-
esse ausu temerario attēptauerit. penas le-
gales incurrit. et gehennā edificabit. Res-
fert em̄ Hostiensis q̄ notarij qui sup vsur̄
et cōtractibus vsurarij siue alijs quis mō
in fraudē vsuraz̄ initis conficiūt instrumē-
ta periurij notā incurrūt. quia cum crean-
tur iurant q̄ hmoi nō faciant. Periurus
aut̄ efficit infamis. et pconsequens testifi-
cari nō potest. nec instrumenta pficere. de
testibz. licet ex quadam. Et om̄is infamis
tam de iure q̄ de facto pelli debet a pmo

riōne siue sit dignitas siue ordo. Nam in-
famibz porte dignitatū patere nō debent.
In regula. infamibz. de regu. iuris li. vj.
Neq; possūt esse pcuratores neq; iudices
causaz. de iudicijs. cū deputati. Repellū-
tur etiaz ab accusando. l. q̄ accusare. ff. de
accusatōibz. Similr repellunt a postulā-
do. ff. de postulando. l. j. Predictā etiam
sententiā de notarijs p̄dictis approbat ar-
chidiaconus. xlvj. dis. c. fi. q̄d a l̄s incipit
sicut nō suo noīe. in glo. sup verbo alieno
noīe. ad q̄d allegat. ca. ex pte. de testi. Ad
q̄d facit q̄d notat in. c. sicut. nec cle. vlt̄ mo-
nachī. Sili mō de quocūq; p̄ctu a iure
phibito notarius abstinere debet. alioqn
penā seu penas a iure expressas se nouerit
acrius incursum.

Capit. III.

Equif nunc vide

re de publicationibus requisitis
ad instrumentū publicū. Quaruz
regulariter sex sunt. scz ānus dñi. inditio.
dies. mensis. locus ptractus. testes. et no-
men tabellionis. Licet septima publicatio
in quibusdam locis et terris addi p̄sueue-
rat. scz nomen pape vel impatoris pro tpe
regnantis quo fuit conditum instrumen-
tū. Sz hac septima om̄issa de p̄dictis sex
videndū est p ordinē. Notandū ante q̄
ponat ānus dñi solet poni inuocatio noīis
eiusdem dñi nostri h̄ modo. In noīe dñi
Amen. Vel sic. In nomie dñi nostri iesu
chusti. Vel sic. In noīe p̄is et filij et spūs
sancti Amen. Nec autē inuocatio ponē-
da est semp in magnis et perpetuis instru-
mentis. In alijs autē breui tempore valis-
turis. Similiter in noīe dñi amen incipi-
endo. Subsequēter ponunt anni dñi qui
tunc currunt incompleti hoc modo. In
noīe dñi Amē. Anno a natiuitate dñi et c.
lxvij. Et aliquando dicit Anno ab incar-
natione dñi. V. et c. lxvij. Inditione. x.
vel quota tūc fuerint anni. Dicit aut̄ indi-
tio ab indicendo. id est p̄cipiendo. Cesar
em̄ Augustus describens ymuersum orbē
sub tributo singulis annis. xv. sibi exhibē-
do. orbē in tres ptes diuisit. vni parti im-
posuit vt pmo q̄nquēnio dare certā q̄nti-
tatē argēti. secūde vt daret certā q̄ntitatē
ferri. tercie parti et vltimo q̄nquēnio vt da-

Inuocatio

Tha ent

Ann

Inditio

De Inditione
anno dñi 1111

De publicationibus

ret ei certā auri q̄ntitatē. Et sic finit tribu
q̄nquēns. s. xv. ānis fiebat reiteratio ad
pmū. Et p̄pterea nulla inditio trāscendit
q̄ntādecimā. Nis em inditio aut est p̄ma
scōa aut tertia. z sic de alijs vsq; ad. xv. in
clusiue. Et post q̄ntādecimā fit reiteratio
ad p̄mā. Et d̄: vnusq; ānus q̄ndena in
ditiō. Fuit aut p̄mo inuenta ista inditio
cū fuit p̄ceptū istud a cesare augusto tribu
ānis aq̄s d̄ns n̄r iesus x̄ps de ȳgine na
sceret Maria. z p̄t h̄ diuisis annis d̄ni p
q̄ndenos his tribu adiunctis ānis q̄ sup̄ue
rint oñdūt inditōz iuxta suū nūep. Verū?
Si p̄ q̄ndenos d̄ni diuiseris ānos. His
tribu adiunctis inditio certa notat. Premis
sa aut p̄a sūt fm̄ eos q̄ inditiōne mutāt in
natiuitatē d̄ni sicut z ānū z bñ fm̄ moder
nos. Quidā tñ mutāt inditiōne. viij. kal.
octobris sicut ān̄ x̄pi aduētū fiebat. quaz
mutationē iā nō curam. si tñ q̄s velit in
uenire iditōz q̄ ē ab. viij. kal. octobris fm̄
illos vsq; ad natiuitatē d̄ni siue ad kal. iā
nuarū seq̄ntis seu fm̄ alios vsq; ad festū
incarnatiōis iūgat ānos d̄ni. iij. diuiden
do eos vt dictū ē. z sic fm̄ eos inditio iue
nit. Circa tñ tps mutādo inditōz regiōis
ē p̄suetudo fuāda. q̄ p̄suetudie p̄siderata
sepe in strā p̄cordāt q̄ p̄ma facie fm̄ varia
tione inditiōis. falsa vident. Igit̄ notari
ea q̄ sūt moris z p̄suetudinis loci in bone
fidei inditōis fuari d̄z. p. l. q̄ si nolit. s. qz
assidua. ff. de edi. edic. Post inditōz subie
q̄ntē ponit dies p̄ctus vel negocij noian
do ip̄m mēsem sub q̄ p̄tinet z q̄tā diei an
sit p̄m. scōs. vl̄ tertius illi mēsis in q̄ fa
ctū est instr̄m. Pōnit at̄ dies mēsis diuer
simode. Vno mō fm̄ p̄suetudinē bonon.
vt in h̄ exemplo p̄mo die maij. scōa die in
trate maij. tertia die intrate maij. z sic vl̄
q; ad. xvj. Trāfactis aut. xvj. ponit dies
p̄ dictōz exeūte h̄ mō. q̄ntādecima die epe
sunte maij. q̄ntādecima die exeūte maij.
vsq; ad penultimā diē. In penultima die
maij d̄z. penultima die maij. z tūc vltia die
maij. Et ita de singul̄ mēsi bñtibz. xxxj.
dies. In illis aut bñtibz. xxx. dies sūt vsq;
ad. xv. p̄ hāc dictōz intrante. z finit. xv.
diebz p̄cedūt descēdendo p̄ illos dies cuz
hac dictōe exeūte. sp̄ tñ in p̄mo die nō po
nūt intrate. z in penultima z vltia nō ponit
exeūte. z sic obfua in regno ceetie. Alio

mō fm̄ cōsuetudinē modernoz z q̄si oīm
alemanaz puinciaz ponit dies mēsis sp̄
ascendēdo h̄ mō. p̄ma die. scōa die mēsis.
z sic de alijs diebz mēsiū. sed necessariū est
notariū scire q̄t q̄libet mēsiū habeat dies
q̄ patebunt his versibus.

Junus aprilis septē nouē tricenos.
Plus vno reliq; februsq; vicens z octo.
Qui si bisextus fuerit sup̄addit vnus.

Tertio mō ponit dies in instr̄is kalēda
rū nonaz z yduū vt colligit̄ his p̄sibz se
q̄ntibz. S; qz expositio horz p̄suū lōgā ex
igeret scripturā. iō p̄positis relinq̄ndū est.
Sex nonas maius actober iulius z mar.
Quatuor z reliq; tenet idus q̄libet octo.
Janus z augustus necnō mēsis duoden
Denas z nonas dicūt habere kalendas
Junius aplis septēber siq; nouember
Ter senas retinet februs bis octo kalēdas
Julius october mar maius septēz decē
Sortiri nomen decet has a mense seq̄nte

Conseq̄nter in instr̄o d̄z poni locus in q̄
p̄ctus vl̄ negociū hitus vl̄ gestū est h̄ mō
Actū bononie in palacio cōi vel loco tali
In stuba vel camera inferiori vel superiori
loco. locū specificando. Itē post locū po
nūt testes aliq̄n p̄ ablatiū h̄ mō. P̄ntibz
ibidē A. z B. testibz ad h̄ vocatis z roga
tis. Aliq̄n p̄ genitiū p̄cedente isto abla
tūo p̄sentia. h̄ mō. Acta sūt hec in p̄ntia.
A. z B. testium ad h̄ vocator z rogator.
Aliq̄n p̄ nūm h̄ mō. His act. interfuerunt
A. z B. testes rogati. Vez licz de p̄suetu
dine tabelliōis in oīm instr̄o apponat q̄ te
stes vocati sint z rogati. Non tamē in oī
p̄ctu d̄ iure h̄ est necessariū. Solūmō em̄
in testamētis z diuorzijs z in p̄felliōe cre
ditoris p̄sistentis creditū sibi solutū exigū
tur testes vocati z rogati z in alijs p̄ctibz
vbi ad p̄bandū exigunt testes z scriptura i
superioribz p̄sum est. Notandū vbi nō ē
certus nūerus testiū a iure vel p̄suetudie
diffinitus sufficiūt duo testes q̄n pluralis
locutio duoz nūero p̄tenta sit. Vbi autē
diffinitus est nūerus vt in testamētis z in
codicillis. sūt in inuentarijs z alijs. vt ha
bet in sūma de p̄ctu z iudicijs. sub rubrica
de testi. debēt tot testes inscribi put natu
ra p̄ctus exegerit Post testes ponit signū
z nomē tabelliōis cū ip̄i cognōie z ei au
ctoritate ip̄eriali vel aplica sit notarius.

Sabbat q̄ q̄libet
Dies hec

Junij
Dies

Locus

Locus

Testes

Testes

Testes

Testes

Testes

Testes

Testes

Testes

Testes

Testes

Testes

Testes

Testes

Testes

Testes

Testes

Testes

Testes

Testes

110
dan 80
inditio
p̄

Inter testes

Inter testes

Inter testes

Inter testes

Inter testes

Inter testes

Inter testes

Inter testes

Inter testes

Inter testes

Inter testes

Instrumenta pcuratorz

*Forma notarij
H. Struben d. 14. 15.*

Testamentu

Et rogatus sc̄psit h̄ mō. Et ego Jōhes de U. clericus mogū. dyo. Sacra impia li auctoritate notarius. q̄ p̄missis oibz et singul̄ rogatus p̄ns interfui et rogat̄ sc̄psit zc. In testamētū aut̄ scribit sic. Ego A. zc. q̄ p̄dicta oīa de mādato dñi testatoris publice scripsi. Et si fuerit in cōi officio alicui⁹ p̄sistorij. vel curie ep̄alis seu alteri⁹ cuiuscūqz sic scribat. Ego Jōhes zc. ipe riali auctoritate zc. z nūc cōis venerabil̄ p̄sistorij talis curie zc. h̄ publice sc̄psit rogatus z req̄situs. *Notādū* q̄ qdā ponūt in p̄ncipio instrumenti oēs publicatiōes excepto noīe tabellionis. sed melius videtur q̄ in p̄ncipio instrumenti ponant illa q̄ notāt t̄ps illius instrumenti vt anni dñi in ditio z dies z alij tres. s. locus. testis z nomen tabellionis ponant in fine. In sentētijs p̄o ponūt oīs publicatiōes in fine. z ita fm modernū romane curie stilū hodie obfua. Et hec de instrumentoz publicatiōe dicta sufficiant.

Sequit caplm vltimū de instrum̄toz formis. Caplm. III.

Equit nunc tenor

instrumenti pcuratorz p̄stōnis ap̄o acta. In noīe dñi Amen. Anno a natiuitate dñi. D. cccclxxiij. Inditiōe p̄ma. die v̄o vltima mēsis Julij sero hora sexta vel q̄si pontificatus sc̄ssimi in x̄po p̄is z dñi dñi Sixti dīna puidētia pape secūdi. anno eius q̄rto. In venerabil̄ viri A. iudic. vel offiē. tal̄ curie. In meiqz no tarij publici testiūqz infrasc̄ptoz ad h̄ vocatoz z rogatoz p̄ntia p̄sonalr̄ constituti vel p̄stitutus discretus vir A. oibz melioribz mō via. iure cā stilo forma z ordine q̄bus melius potuit debuit. p̄t z d̄z. fecit z p̄stituit. creauit z solēnit ordiauit suos veros certos legitimos z indubitatos pcuratores. actores. factores. negociorūqz suoz gestores ac nūcios sp̄ales z ḡnales Ita tñ q̄ sp̄alitas ḡnalitati non deroget nec ec̄otra. vicz puidos z honestos viros A. z B. p̄ntes vel absentes z onus pcuratoris h̄mōi in se assumētes ad p̄sequēdā p̄ dño p̄stutēte z ei⁹ noīe cām z cās vertentē seu vertentes int̄ ipm dñm p̄stituentē ex vna. z q̄sdā A. z B. de sup̄ p̄ntia de sententiā. q̄rūdā bullaz z instrumenti dona

tiōe aliqz domoz seu rez in tali ciuitate seu opido sitaz seu ex̄itiū z eius occasiōe p̄tibz ex altera. necnō agendū noīe z p̄ pte ipi⁹ p̄stutētis. ipm qz z ei⁹ iura in oibz z p oīa defendendū. libellū seu libellos z q̄s cūqz petitiōes sū maras dandū z recipiēdū dū variqz z recipi videndū. litem seu lites p̄testandū z p̄testari videndū. de calūnia vitāda z veritate dicēda. cū oibz z singul̄ clausulis z caplis in z sub calūnie iuram̄to p̄tentis in aīam ipi⁹ p̄stutētis iuran dū. ponendū. z articulandū. poniqz z articuli videndū. positōibz z articulis p̄tis aduerse r̄ndendū suisqz r̄nderi petendum z obtinendū. z cōtra positiones z articulos p̄tis aduerse dicendū z excipiendū. replicandū. duplicandū. triplicandū z quadruplicandū. iudicē seu iudices. notarios z alios q̄scūqz suspectos recusandū. z de nullitate p̄cessus p̄testandū ipamqz nullitatis cām p̄sequēdū. Testes l̄ras z infra necnō acta iura z monimēta in modū p̄batiōis pducendū z exhibendū. pductis z exhibitis p̄tis aduerse p̄tradicendū z i pugnandū. testes p̄ pte aduersa pductos iurare recipi z admitti videndū z audien dū z p̄tra eoz depositōes crimina z defectus opponēdū pbandū. pcludendū. z renūciandū. pcludi. pbari. z renūciari petē dū z audiendū. Sententiā z snias tā int̄ locutorias q̄ diffinitiuas ferri p̄mulgari petentū ab eisdem z earūdē qualibet. nec nō a quolibet alio grauamine illato v̄l in ferendo semel vel pluries puocandū z appellandū appellatōz seu ap̄lones h̄mōi p̄sequendū. intimādū. insinuandū. z notīficandū totiens q̄tiens opus fuerit z v̄l debet expedire. expensas taxari petendū. Et sup̄ eisdē si necesse fuerit iurandū. bñficiū absolutionis simplr̄ vel ad cautelaz necnō resti. in inte. sel pluries repetendū z obtinendū. vnū qz v̄l ples pcuratorē v̄l pcuratores loco suo substituendū. z cū v̄l eos reuocandū. z on⁹ pcuratōis h̄mōi in se reassumēdū toties q̄ties z q̄n placuerit z visuz fuerit expedire. Et ḡnalr̄ oīa z singula faciēdū. gerendū. exercēdū. dicēdū z pcurandū q̄ in p̄missis necessaria fuerint quolibz z oportūa z q̄ ipē p̄stutēs faceret seu facere posset. in p̄missis oibz z singlis p̄ns z p̄sonalr̄ int̄esset etiā si illa forent q̄

*ij noīe dñi An̄e Anno
a nat̄k eius nullū
q̄nqz p̄mo p̄mo
h̄a die v̄o p̄mo
m̄ary h̄o q̄ p̄mo
m̄ary h̄o q̄ p̄mo*

Instrumenta pcurator

mandatū magis exigeret spēale. q̄ p̄ntibz
est exp̄ssuz. Promittēs nihilomin⁹ dictus
dñs p̄stitūēs mibi notario is̄ascripto tāq̄
publice et autērice p̄sone solēnit stipulāti
et stip̄lone recipiēti vice et noīe oīm et sin
gloz q̄z intēst seu intēstē poterit quolibz
in futurū se ratū ḡtū atqz firmū p̄petuo ha
bituz totū negociū et q̄cqd p̄ dictū suū p
curatorē vel pcuratores. aut ab eo vel eis
substit. vel substit. actū. factū. dictū. gestū
siue pcuratū fuerit in p̄missis seu q̄libet p̄
missoz. releuans nihilominus et releuare
volens eundē suū pcuratorē. aut loco sui
substituendū ab omī onere satisfādī iudi
cio sisti et iudicatū solui. cū oibz et singul
clausulis req̄sitis in et sub iure. et facti re
nūciationē. ad hec necessaria. Protestans
nihilomin⁹ idē dñs p̄stitūēs q̄ ip̄e p̄ quē
cūqz actū siue quācūqz cōparitiōz quē vel
quā ip̄m in postez i hac cā p̄nti facere cō
tingat vel oporteat p̄pria in p̄sone in iudi
cio vel extra nō intēdit p̄tea dictū suū p
curatorē vl ab eo substitutū i aliq̄ reuoca
re nisi de h̄mōi reuocatōe spēale z exp̄ssā
fecerit mētionē. sup̄ q̄bz oibz et singul sepe
dictis dñs p̄stitūēs sibi a me notario pu
blico subsc̄pto vnū vl p̄la publicū seu pu
blica fieri et p̄fici petijt instr̄m seu instr̄a.
Acta sunt hec in Self. in mōasterio sc̄ti
B̄ndicti dcō dño iudice ibidē p̄ audietia
cāz p̄ tribunali sedēte ad iura reddēdū et
cās audiēdū in loco suo solito et cōsuetō.
Sub anno dñi 12. Inditiōe q̄bz s. p̄ntibz
ibidē A. z B. testibz ad h̄ rogat̄ et vocat̄
12. Ut cōpendiose singule p̄misse instru
menti clausule r̄pticule elucescāt mēorie
infra dicenda vigilāti studio cōmendāda
fore vtile p̄suasuz videt atqz p̄ficiū studē
ti. Solet em̄ p̄mitti añ oīa nomē dñi n̄ri
iesu xpi. vt in 1. In noīe dñi de testibz. et
L. d̄ officio p̄fecti p̄toris affrice. In noīe
dñi. Nā oīa in noīe dñi faciēda sūt. xxvj.
q. vlt. nō obfuetis. in fi. Impator em̄ i sui
edicti initio inuocat nomē xpi dicens.
Deo nobis auxiliū p̄bente 12. L. de epi. et
cle. deo nob. Subseq̄nter ponūt añ dñi
cōmunes currētes tpe initi p̄ctus vel rei
sup̄ q̄ cōficiat instr̄m. vt. xxiij. dis. In noīe
dñi. Qñ p̄o dr. Anno ab incarnatiōe dñi
12. Et h̄ p̄t morē q̄rūdā locoz vbi icipiūt
cōputare ānos dñi ab incarnatiōe. Verū

tū q̄ anni dñi apponāt. dicūt q̄dā h̄ de cō
suetudie solū inolitū nō iure inductū. Et
tū si nō ponant nō valet instr̄m. vt d̄t spe
culator de instrumentoz editione. §. bre
uiter p̄mōremus h̄. ante oīa. circa fi. Lō
seq̄nter ponit inditio. vt p̄bat in dicto. c.
in noīe dñi. in p̄n. 1. L. de Justiniano. L.
p̄firmādo. in fi. 1. c. int̄ dilectos. §. 1. 3. de
fide instr̄oz. Et q̄d sit inditio z q̄l̄r inue
nat dictū est in. c. primo. Unde ponit post
h̄ dies mens̄ 12. fm̄ p̄suetudinē regionū.
vt s̄ dictū est de publicatōibz instr̄oz. Itē
nomen pape vel impatoris ponit cū āno
tatiōe anni sui imperij vel pontificat⁹. vt
p̄bat in aut. vt nomen impatoris p̄ponat
documentes. col. v. Itē si etia in p̄ncipio in
strumētū ponat locus multū refert. Loc⁹
tū duplex est. s. ciuitas. ville vel castrū. Et
etiā locus loci spēalis in q̄ p̄fectus ē d̄ct⁹
siue negociū rei de q̄ agit. vt notat in spe
culo in ti. de instr̄oz editōe. in. §. instr̄m s̄
h̄. itē q̄ nō est. 1. h̄. seq̄nti. D̄. in meis no
tarij publici testū infrascriptoz 12. Et ibi
p̄siderandū est q̄ noīa tabellionis etia z
testū fm̄ cōem stilū curie hodie in fine in
strumētū scribūt h̄ mo. Et ego A. qz p̄mis
sis oibz z singulis 12. vt infra patebit in
instr̄oz subsc̄ptiōibz. Licet aut̄ in q̄libet in
strumētō tabelliōis ex visu apparet testes
fuisse vocatos z rogatos. Tñ de iure non
est necessariū nisi in q̄busdam casibz. vt in
spe. in ti. de teste. §. 1. p̄pe finē. h̄. itē q̄ non
fuit rogatus. de q̄bz etiā sup̄ in. ca. primo
dictū est p̄pe finē. Notandū tñ q̄ tabellio
in subsc̄ptione sua dz se dicere fuisse roga
tū facere instr̄m. Eo em̄ mortuo vel nemi
ne recordante de rogatione instrumētū nō
valeret instr̄m. Si aut̄ viueret z recorda
ret valeret ei⁹ testioniū solū. In dubio tñ
p̄sumit semp q̄ notari⁹ fuerit rogat⁹. Itē
debet etiā p̄tinere tps rogati instrumenti
vt in aut. de tabellionibz. §. fi. col. v. q̄d dz
esse idem cū tpe celebrati p̄ctus siue pacti
negocij. Si em̄ aliud esset puta qz ferret
testimoniū de p̄teritis nō valeret fm̄ In.
vt in. c. tua. de cohabi. cle. z muliez. Sed
quif ex hoc q̄ si p̄misit q̄s alicui. 12. q̄bul
dam p̄ntibz de tabellione z p̄ssu tps pe
tit a tabelliōe p̄fici desup publicū instr̄m.
Licet mēoriā testū z etiā p̄boz habeat cō
ficere nō pōt nisi p̄us in actu fuerit roga
p 3

Quia iuris post 12

De iure p̄p̄e impatoris

De iure p̄p̄e impatoris

De iure p̄p̄e impatoris

Instrumenta pcurator

tus et vocatus. Nam si non rogatus scriberet suspectum se faceret. ff. de pcuratoribus quod omnia. Item si neget notarium fuisse rogatum debet illud producere probare per testes. L. de iure deliberandi. l. si. §. si aut dubius. De omnibus melioribus et. v. ibi. suum pro certum procuratorem et. Sciendum quod omnes iste dictiones necessitate quidam cogente non ponunt. sed more romane curie et eius stilo. quod alia sufficeret dicere omnibus melioribus modis et foris quibus fieri potuit et. Tunc ibi. procurator. Unde videndum est de septem per ordinem. Primo quod sit procurator. Secundo quod constitutus. Tertio quod instituere potest procuratorem. Quarto quod institui possit. Quinto in quod re dari possit procurator. Sexto quod eius officium explicat. Septimo quod ei sit effectus et quod finiat. Ad primum respondet. quod procurator est qui aliena negotia vnum vel plura mandato. s. a domino facto gerenda gerere suscepit. vt. ff. e. ti. l. j. Mandatum enim exigit in procuratore constituto. alio iudicium reddere nullum et controversia nulla. L. e. ti. l. j. p. c. in nostra praesentia. de pcuratore. Sunt tamen quidam persone qui sine mandato pro aliquo agere possunt praesentia cautione rata domino habitura. vt. sunt praesentia persone. s. consanguinei. affines et liberti. vt. ff. e. ti. l. j. s. de persone. et. c. nonnulli. de rescriptis. in fi. Aliquam etiam sine cautione. vt. tutores et curatores. sicut admittit persona eiusdem litis sine mandato. L. de sortibus eiusdem litis. l. ij. p. c. cum B. ferrariensis. de constituto. Predictae etiam persone ad defendendum aliquem. etiam admittunt sine mandato dummodo satisfaciunt de iudicio soluendo. non autem ad agendum sine mandato. vt. L. e. ti. l. exigiendi. nisi agerent per libertatem vel defensione dantur ad mortem. vt. ff. e. ti. l. j. s. de persone. et. l. ij. et. l. ij. ff. de liberali causa. p. c. olim. de testibus. et. l. non tamen. ff. de appel. Sciendum secundo. quod constituit procurator tam praesentis quam etiam absens in lite praesentis vel futura pure et in perpetuum in diebus et ad diem sub conditione per nuncium et epistolam per verba rogo. mando. et sicut. Dummodo tamen certus sit qui constituit et praesentiat suscipere mandatum. vt. ff. e. ti. l. j. ij. et. l. ij. et. ff. mandati. l. j. Item plures procuratores constitui possunt et in solidum. vt. ff. e. l. plures. tamen cum quod diuersi recipiunt plures constituit procuratores posteriori constituto videtur prohibuisse potest. vt. ff. e. l. si quis cum. §. vlt. Ad tertium respondet. quod per familias

liber homo. xxv. annorum. compos mentis. dominus rei vel cause. et generaliter homo cuius persona quod non prohibet dare seu constituere procuratorem. vt. ff. e. ti. l. mutus. §. j. Interdum tamen minor. xxv. annis potest procuratorem dare si est talis causa in qua ipse propria in persona litigare possit. vt. causa matrimonialis. vt. in. c. et pte. de resti. spo. Tutor pro procuratore non dat nisi per se litem prius contestetur. Non enim antequam tunc factus est dominus litis. L. e. ti. l. neque tutores. Item intelligendum est de plato ecclesie quoniam dominus non est verus ecclesie sed dispensator seu procurator. vt. xij. q. j. si priuatum. facit. caplo. fraternitatem. de donationibus. Ad quartam respondet. quod dari et constitui potest procurator filiusfamilias. vt. ff. e. ti. l. filiusfamilias. §. ipse quoque. Item omnis qui habet personam per se in iudicio standi. ar. c. j. de probationibus. Et ideo qui constituit procuratorem debet esse maior. xxv. annorum. vt. ff. e. l. minor. Et generaliter quilibet constitui potest praesente vel absente aduersario. nisi lege vel canone prohibeat. vt. instituto per quas personas nobis acquirunt. §. si. Item prohibentur milites mulieres et ille persone qui reipublice deputate sunt. Item accusatus de crimine capitali. Interdum tamen femina per parentem admittit agere. vt. ff. e. ti. l. femina. Ad quantum respondet. quod in omnibus causis spiritualibus dari potest procurator. vt. c. j. de pcuratore. Item in matrimonialibus. e. ti. c. accedens. Item quilibet causa pecuniaria potest per procuratorem tractari. vt. l. vlti. L. eo. ti. nisi sit popularis. quia talis per procuratores non potest tractari. vt. ff. e. ti. l. in popularibus. et. l. qui populari. ff. de populari actione. nisi cum ille constituit procuratorem qui puato damno ex prohibitione afficit. vt. ff. de publi. iudi. l. penult. §. j. Item si fuerit causa criminalis frustra interuenit procurator. vt. v. q. iij. in criminalibus. facit. c. tue fraternitatis. de pcuratore. et. ff. de publi. iudi. l. penult. Excipit tamen causa ingratitudinis quod per procuratorem tractari potest. vt. ff. e. ti. l. sed he. §. j. Item causa criminis iniuriarum in qua illustis persona afficit per procuratorem agi potest. l. si. L. de iniuriis. Item causa suspecti tutoris in qua praesentis absens defendi per alium. vt. l. cum solu. ff. e. ti. Et de Azco. legum doctor egregius quod licet causa sit criminalis publica vel

Instrumenta pcurator

puata ex q̄ nō imponit pena capitalis s; relegatiōis v̄l minor. puta remotionis ab ordine vel dignitate p̄stitui pōt in ea pcurator cū z pena relegatiōis infligat ab senti. Sifr si de crimine agat sed nō criminalr. Sed alio mō pōt pcurator interuenire. vt. c. vl. de pcur. z. c. ad hec deus. et lite nō pte. facit. c. sup his de accusatiōib;

Ad sextū rñdef. q̄ officii pcuratoris ē exequi mādātū vsq; ad finem. vt expedit dño. nisi tēpestiue renunciauerit. vt insti. mādātū. §. mandatū. Ad septimū rñdef q̄ finit mādātū pcuratoris p reuocatio nē ei⁹ q̄ mādauit. p. c. in pñtia. de procur. Item finit p renūciationē pcuratoris re integra. vt. ff. e. l. mutari. z insti. mādātū. §. mandatū. Itē morte dñi v̄l pcuratoris re integra finit. Dñ psequit actorē. Vñ actor est q̄ p̄stituit a nō dño a tutore vel curatore. vel etiā actor ad agendas vel defendēdas cās vniuersitatis p̄stituit. vt. ff. q̄ cuiusq; vniuersitatis noie. l. itē eoz. in. §. a/ctor vniuersitatis. Dñ negocior gestor. Vñ negocior gestor est q̄ sine mādato negocia gerit. Insti. de obligatiōib; q̄ ex q̄si p̄ctu nascunt. §. j. Idem dicendū de factore. Dicit atq; nūciū spēale. Vñ pprie nūcius est q̄ mittit ad vnā rē petendā. vñ talis nō pōt petere aliā rē. p. ca. innotuit. de elec. Argumēto q̄ simplici nūcio credēdū est in alterius p̄iudiciū. per. ca. cū parati. de appel. z argu. c. prudentiā. de offi. dele. vbi dñ q̄ credit iurato nūcio fideliter suū negociū adimplenti p̄ citatos. Item cuz res dat certo nūcio tunc eius est piculū cuius est nūcius si nūcio rē dari voluit. Secus si misit nūciū solū vt eū moneret vt rē sibi in postez remitteret. vt. ff. cōmodati. eū q̄ rē. §. si rē. z duab; legib; seqntibus Item de illis vocabulis. pcurator. actor. nūcius. gestor. vicedñs. iconomus. sindicus zc. latissime habet p̄ Panormitanū z p̄ Johem Imolā. in. c. impator. de iuramento calūnie. De iure tñ canonico sepe vnū ponit p̄ reliq;. vt. j. q. iij. saluator. Si igit mltā ista noia accumulēt. nō viciat p̄pterea pcuratoriū. facit. c. accedens. de p̄scriptionib;. Notandū cū plures constituant pcuratores. tunc aliqui p̄stituant simul z insolidum. z tunc occupantis melior est p̄ditio vbi posterior iam nō fuit p

curator in eo q̄ p̄or petere cepit. vt. ff. e. l. p̄libo. Interdū p̄les p̄stituant. z quis eoz insolidū. z sic tunc frequē illis subiungit clausula vicz q̄ nō sit melior p̄ditio occupantis neq; deterior subsequētis. s; q̄ vn⁹ eoz incepit alter eoz p̄seq valeat rē. Que clausula diligenter a notario z pcuratore p̄siderāda ē. Dñ z ad p̄seqndū zc. sub tali clausula semp dñ specificari negociū gerēdū. z cā q̄ vertit inter p̄stituentē z suū aduersariū. Verūtū q̄ interdū pcuratores generalr p̄stituit vicz ad agendū z defendendū dictū p̄stituentē in oīib; z p̄ oīia in oībz singulis causis p̄ eū seu p̄tra eū p̄ q̄scūq; p̄sonas. aut a q̄būscūq; p̄sonis motis seu mouēdis. z cū tali pcuratorio constitui solent actores vniuersitatu z sindici ecclīaz siue caploz collegiatay ecclīaz siue cathedraliū. Dñ necnō ad agendū sub iūgens ipmz z eius iura defendendū zc. Nam si solus p̄stitutus esset pcurator ad agendū nō esset mādātū sufficiens. p. c. p̄stit. de pcur. igit dñ p̄tinere actionē z defensionē. Dñ libellū seu libellos. Unde libellus ē scriptura qua p̄tinet res que petuntur causa petendi nomen actoris z rei sif z iudicis coram q̄ litigat. Versu : . Quis quid. coram quo. quo iure petat. z a quo. Rite compositus quisq; libellus habet. Et quoruplex sit libellus z quare debeat offerri. z cuius expensis in iudiciarijs sollet plene ptractari. Dñ litē seu lites p̄testādū. Vñ p̄ affirmationē actoris z negationē rei ad petitionē in iure p̄positam. z responsionē rei factam sit lites p̄testatio. p. c. vnicū. de lit. p̄test. Requirit etiā q̄ verba affirmatiōis z negatiōis p̄exp̄ssa p̄ q̄ fieri dñ lites p̄testatio. fiat z p̄ferant organo actoris z rei. quia libellus nō loquit neq; exceptiōes rei rñdet. vt. l. vnica. l. §. lit. p̄te. Dñ de calūnia vitanda zc. Unde calūnia est qñ q̄s scienter agit vel desistit iniuste. vt. l. j. ff. ad turpilianū. §. calūnia. ri. Unde ex quo pcurator p̄ se z p̄ncipaliter potest calumniari debet z tenetur non solum in dñi p̄ncipalis animā. sed etiam p̄p̄iam iurare. vt de iuramento calūnie. c. ij. li. vj. Et q̄re hmoi in calūnie iuramentū p̄stat. z q̄t sint ei⁹ capitula plene habet in. c. ceter. in glo. ij. de iuramento calūnie. Et solēt dari dec metra. Istud iure q̄ lis

Instrumenta pcurator

sibi iusta videat. Et si queres vtz nō inficietur. Nil pmutet. nec falsa pbatio detur. Ut lis tardet. dilatio nulla petet. Dī po-
nendū z articulādū. Un positio dī. qz su-
p positioibz lis ponit sicut sup fundamen-
to. qz eis pfectatis vl' negat' lis pcedit. vl'
nō. de q in. c. j. de pfect. li. vj. Articulus pō
dī. qz arte ponit z artat reū ad rūdendū.
vt no. in. c. pntū. d. testibz li. vj. Dī z p po-
sitiōes z articulos excipiendū zc. Un ex-
ceptio est dicta qdaz exclusio q interponi
cuiusq rei actiōi solet. ad excludendū id
qd intentiōe vel pceptiōe deductū est. Re-
plicatio aut nihil aliō est qz exceptio. z ve-
nit ex pte actoris. z iō replicatio obijcit vt
exceptiōez expugnet. Triplicatio pō solet
dari p replicationē. z p replicationē solet
dari qdruplicatio sine mltiplicatio. vt no-
tat in. l. ij. ff. de pscp. z excep. Materiā ex-
ceptionū cū spēbz earū dē pte ipsaz nūmā
pluritate duxi omittēdā. Sed recurre ad
spe. e. ti. q latissime z exuberant eā expla-
nat z p doc. insti. z. ff. e. ti. Dī testes. lras
z instra zc. vsqz ibi. vñ qz vel plures zc.
Quedā em ibi ptiuet q sūt facti vt pcede-
re testes instra z monimēta ad opponēdū
defectus z crimina zc. Quedā iuris sunt.
vt bñficiū pbsolutiōis z restōnis in inte-
grū petere. q directe ad officiū notariatus
spectare nō dinoscūt. s3 iudiciū. aduocat' z
pcuratoribz relinqndū est. Sufficit em
notariū in pposito scire z fuare formāz sti-
lū ptiuādo instrū h mō vt pmissum est.
Dī vñ qz vel ples. Pro q sciēdū q pcurator
ad iudicia p lit' ptest. dñs efficit lit' vt. l. an litē. z. l. post litē. ff. e. ti. Et iō post
litē ptestatā p dare aliū pcuratorē seu s3
stituiere z nō an. nisi fuerit dat' pcur. in rē
suā. vel habuerit mādātū de substituēdo
certā psonā. Procurator tñ ad negocia a-
liū pcuratorē p dare libere qñcūqz. facit
c. j. de pcur. li. vj. Et sic hñs mādātū sub-
stituēdi substitutū post susceptū mādātū.
etiā si eo nō sit vsus reuocare nō pōt nisi
prātem habeat eū reuocādi. Igit subitū-
git illa clausula. Ac eū vl' eos reuocandū
zc. Subiūgit psequēt gñalis clausula vicz
z gñalr oī alia z singula. Et pcurator vi-
gore talis mādati agere pōt z defendere
dñm. nō tñ ea facere q de sua natura exi-
gūt spēale mādātū. vt pacisci. iurare de

calūnia. trāsigere. exigere mutuū zc. Nec
iuramenta deferre. nisi ei de libera bonoz
oīm dñi sit pcessa admistratio. De ill' casu
bus spēalibz mādāt' affixis ē bona glo. in
c. q ad agendū sup vbo pacisci. de pcur. li.
vj. ad quā recurre. Dī pmutēs nihilomi-
nus zc. z nō dī sibi legitime actū factū zc.
Dī si diceret legitie nō valeret mādātum
qz qd etiā dolose facit pcurator valz z no-
cet dñō. vt. l. si pcurator. ff. d. dolo. Et no.
in glo. in. c. j. sup vbo potat. vt lit. nō pte.
Sitr factū pcuratoris dñō pindicat. vt i
c. cū olim. de cau. pos. z pp. Dī releuās z
releuare volēs zc. Aduertēdū pilla clau-
sula q ē de suba mādati. Nā cū aliqz vult
agere in iudicio libellū seu petitiōes porri-
gere d3 iudici. z p iudicē vl' ei' apparitorē
offerend' ē reo. s3 actor anqz iudici porri-
gat satisfabit cū idoneo fideiussore. q vl'
qz in finē lit' pseruabit in cā eāqz p se vl'
pcuratorē suū idoneū pficiet. z cū apparue-
rit eū iniuste litē mouisse dabit reo deciaz
pte in libello pphenaz. Si pō pstituerit p
ipī' sacm. i. iuramētū. q fideiussorē dare
nō possit remitti ei datio fideiussoris sed
iuratoriā exponat cautionē. z h cautio vt
dictū est fieri nō d3 nisi cā moueat ex psen-
su vtriusqz. puta apud arbitros. vl' de con-
sensu ptiū cautio remittat. Et h clausula
colligit ex aut. gñalr. L. de epi. z cle. z. l. j
L. de assert. toll. Nō est tñ absōnū dicere
q actor z reus sil' pstant cautionē si iudici
videbit expedire ne iudiciū suū reddat il-
lusoriū. Reus etiā anqz libellū recepit sa-
tis dare d3 q vsqz ad lit' finē pmāebit. Re-
fert tñ dñs pille' se dñm Azonē audiuisse
dicētē q supdicte cautiones locū nō hñent
psuetudie pualēte. qm hodie iudices sta-
tim recipiūt libellū ab actore nulla dicta-
rū satisfationū ab eo exacta. s3 ab vtroqz
f. actore z reo recipiūt pigra. vl' fideiussio-
res si pigra dare nō possint. z h pte expen-
sas q fiūt in cāis z in act. cāz. Et pte deci-
mas lit' qz iudices seclares pserti fm cō-
suetudinē diuersaz terraz accipe psueue-
rūt. S3 si iurabit re' se fideiussores vl' pig-
ra dare nō posse suffic q fiat sicut in satis-
datione dictū est actoris. De satisfatōibz
pcuratoris autē dī q pcurator actoris si
de mādato eius nō pstituerit lras testibz vl'
alijs documentis cogitur cauere de rato.

Instrumenta pcuratoꝝ

vt insti. de satisfact. §. si aut. als nō audi
ret nisi esset pūcta psona. vt s̄ dictū ē. Si
aut dubitat de ei⁹ mādato. Dicūt qdā esse
in p̄tate rei q̄cqd velit recipe a pcuratore
actoris. s. vt p̄bet mādātū vel vt caueat d̄
rato. Dñs Azo. d̄t h̄ esse in arbitrio pcura
toris an velit p̄bare mādātū v̄l cauere de
rato. qm̄ alternatiue tenet. h̄z ḡ facere vnū
qđ voluerit. ff. de iure dot. plerūq. facit. l.
si q̄s fuū. l. de p̄di. inde. Itē d̄z cauere d̄
recoueniēdo si pueniat dñs coram iudice
eodē etiā si pstat eū h̄ē mādātū. l. de sa
tisdat. l. vnica. ff. de pec. oib. z. l. nō solū.
Et si hāc cautionē p̄stare noluerit nō pa
tiā modo aliā penā nisi q̄ d̄negat ei actō
vt. ff. de pec. pomponius. §. rati. Si autē
litis p̄testatio facta ē cū dño z postea def
pcurator sili mō cauebit. vt. l. de p̄sorti
bus eiusdē litis. l. ij. Procurator p̄o rei sa
tisdat d̄z indicatū solui sine habeat man
datū indicatū solui vel nō. vt. l. de satis
dat. l. vnica. in fi. Imo z si certū sit eū nō
h̄ē mādātū d̄z admitti p̄stata satisfactiōe
p̄dicta. vt. l. de pec. l. exigendi. Insti. de
satisfact. §. si p̄o. Et hec cautio de indica
to soluendo tria d̄z p̄tinere. vīz defensio
nē cause vel rē indicatā soluendo z doluz
nō adhibendo. de renūciatōib. iuris z fa
cti. vt s̄ dictū ē in sc̄da p̄e hui⁹ p̄tract. c.
viij. D̄z p̄sequit̄ p̄stās nihilominus idēz
p̄stituens q̄ ip̄e p̄ quēcūq. actū zc. qz hec
clausula nō sp̄ est ponēda in pcuratorijs.
nisi de volūtate p̄stituētis. qz qñ q̄s simplr
p̄stituūt pcuratorē sine p̄ditōe. si postea p̄
se p̄peret in iudicio aliquē actū faciendo
videt̄ suū pcuratorē reuocasse. igit̄ vt il
lo actu nō obstāte si vult vt maneat pcur
ator d̄z clausula illa vt dictū ē inseri. sec⁹
est si q̄s p̄stitueret pcuratorē tali p̄ditōe
sc̄z q̄tiēs p̄tingeret ip̄m abesse nō d̄z pcur
atorē reuocasse. si postea p̄ se tractet cām
sed etiā postea itēz pcurator p̄stitutus eo
absente officiū pcuratiōis assumet. vt ho
die habet in. c. si q̄s. de pec. lib. vj. nisi de
hmōi reuocatiōe exp̄ssam fecit mentionē
vt d̄z ibidē. D̄z sup̄ q̄b et singul̄ zc. Quia
vt sup̄ in declaratiōe eiusdē forme post p̄n
cipiū q̄si dictū est. de nullo actu notarius
facere pōt instrū nisi p̄us fuerit rogatus
et requisitus. Debet sup̄ oib. p̄tētis i instrō
esse requisitus et rogatus ne in subscriptiōe

sua in fine instrum̄ti solita fieri ip̄m de fal
so p̄uinci p̄tingat. D̄z Acta sūt hec zc. de
q̄b s̄ dictū est de publicatiōib. instrōz.

Sequit̄ subscriptio p̄dicti instrum̄ti.

Ego Iohes de U. clericus moguntinū.
dyoces. sacra imperiali auctoritate nota
rius publicus quia doctor pcuratoꝝ p̄sti
tutioni. creationi. et ordinatiōi. p̄tātis da
tioni. p̄missioni. releuatiōi. rati habitiōi
Om̄ib. alijs et singulis dñi sic vt p̄mit
tit̄ agerent̄ z fierent vna cū p̄notatis testi
bus p̄sens interfui ea qz sic fieri vidi et au
diui. Ideoqz hoc p̄sens publicum instru
mētū manu mea p̄pria sc̄ptū sc̄psi subsc̄psi
z publicauī. et in hāc publicā formā rede
gi. siḡz noīe z cognie meis solitis z p̄sue
tis p̄signauī in fidē z testimoniū oim̄ z sin
guloꝝ p̄missoz rogat⁹ p̄iterz requisitus.

Sequit̄ forma substitutionis a pcura
tore p̄ncipali constituto.

In noīe dñi amen

i zc. In meiqz notarij publici testiū
qz infra scriptoz zc. p̄sonaliter con
stitutus discretus vir. A. ab honorabili
viro A. zc. talis dyocesis ad cōsequendū
noīe pcuratorio dicti dñi A. causaz z cau
sas vertent̄. zc. inter ipsum dñm̄ constitu
entem ex vna. z quosdam A. B. z C. de z
sup̄ p̄tensa detentione quarūdam littera
rū zc. partibus ex altera. p̄ncipalis pcur
ator constitutus put in instrumento pub
lico missi exhibito ex altera parte huius
membrane scripto p̄ honorabilem virum
A. clericum talis dyocesis. vt p̄ma facie
apparebat publicūz imperiali auctoritate
notarium desup̄ confecto continet̄. Cum
autē vlt̄erius p̄secutioni dictaz litterarū
z cause siue causaz minime intendere vt
asseruit posset honorabilem virū A. in de
cretis licenciātū clericum talis dyocesis
ad p̄missa in meliori forma cū p̄testatiōe
illius clausule de substituendo alium seu
alios si opus fuerit om̄ib. melioribus mo
do via iure. zc. substituūt transferēs z trā
fundens in eū plenā z om̄imodā potestā
tem z facultatē sibi a dicto dño A. consti
tuente quolibet traditā datam concessam
siue attributam p̄stans eū q̄tiens opus
fuerit z sibi videbit̄ expedire reuocaturuz
sup̄ q̄bus om̄ib. z singulis zc.

Instrumenta pcurator

Sequitur instrumentum constitutionis pcuratoris ad petendum nomine constituentis vigore litterarum apostolicarum vel aliarum quarumcumque beneficii ecclesiastici cum cura vel sine cura etc. et possessionem eius etc. put in litteris continetur.

In nomine domini Amen.

i etc. Personaliter constitutus venerabilis vir dominus A. canonicus creatus magister ecclesie principaliter principaliter et per seipsum omnibus melioribus etc. Ita tamen quod specialitas generalitati non deroget. nec econtra etc. Circa tamen reuocatio nem quicumque aliorum pcuratorum suorum per eum actenus quolibet constitutorum. vicem puidum virum dominum A. capellanum perpetuum in dicta ecclesia magister. pntem vel absentem et onus pcuratoris huiusmodi in se suscipiente ad ipsius constituentis nomen et per eo quodam litterarum apostolicarum ipsius constituentis per scriptissimum dominum nostrum papam Paulum. huius etc. de canonicatu et prebenda ecclesie magister. Et si dignitas personarum vel officium fuerit per eundem constituentem aut per eius pcuratorem legitime acceptum. Datum rome sub anno domini vel incarnationis dominice etc. vij. kal. glose pcessas. seu etiam pcessus super eisdem litteris decretis et fulminatos preposito decano et caplo dicte ecclesie magister. pntandū insinuandū. ipsoque cum eisdem litteris siue pcessibus iuxta eorum pertinentiam requirendū. ac prebendam cum canonicatu. siue etiam dignitate personarum vel huiusmodi prefata ecclesia magister. quies placuerit acceptandū sibi per eosdem puideri petendum et obtinendum possessionem quod eorundem in choro et caplo et locis alijs cum plenitudine etiam iuris canonici intradū. capiendum et nascendum tā vigore litterarum apostolicarum huiusmodi quod etiam si prebenda cum canonicatu siue etiam dignitates. personatus. seu officium huiusmodi constituenti ordinaria seu quavis auctoritate prefferit sibi de eisdem puideri pretingeret necnon iuramentum de obsequiendis statutis et consuetudinibus dicte ecclesie magister. per canonicos inibi recipiendos de nouo prestare solitū et quodcumque aliud licitū iuramentum in aiam dicti constituentis prestadū et subeundū vni quod vel plures pcuratores vel pcuratores etc. ut in primo instrumento.

Sequitur forma instrumenti ad acceptandū et petendū canonicatū et prebendam Erford. ecclesie.

In nomine domini Amen

i etc. Constitutus venerabilis vir dominus B.

B. prepositus ecclesie sancte Marie talis dyo. Omnibus melioribus modo etc. vicem honorabilis ac puidos viros. A. B. et C. pntes et onus pcuratoris in se sponte suscipientes necnon de D. et E. aule episcopalis magister. notarios absentes tamque pntes et quolibet eorum in solidū ita quod alter alteri in his exequendis non expectet. neque alius per alium se excuset. sed quod vni eorum incepit alter eorum persequi valeat imediate piter et finire dās et procedens eisdem suis pcuratoribus et eorum cuilibet plenā liberā et oimodā prate ac madatū speciale ad petendum sibi per venerabiles pntes et dominos prepositum decanū scolasticū totūque caplum Spiritualem ecclesie de canonicatu et prebenda eiusdem ecclesie vacantibus ad pntes vel in posterum vacantes vigore quicumque litterarum siue alia simpliciter et pure puideri ac eosdem cum omnibus singulis suis iuribus. fructibus. redditibus. pueribus. et obuentibus. ac consuetudinibus. put in talibus firmiter solitū est sibi prefferri dicti constituentis nomine Stallū quod in choro et locū in caplo. necnon corporale reale et actualē eorundem canonicatus et prebende. possessionem cum plenitudine iuris tradi et assignari. necnon de statutis et consuetudinibus dicte ecclesie et capli quodcumque licitū iuramentū in aiam ipsius constituentis domini obsequiandū. prestandū. et faciendū vni quod vel plures pcuratores etc. ut prius.

Sequitur instrumentum resignationis canonicatus et prebende. seu alterius beneficii cuiuscumque pure et simpliciter.

In nomine domini Amen

i etc. Personaliter constitutus venerabilis et circumspectus vir dominus B. venerabilis ecclesie Basiliensis. canonicus sancte mente et corpe non viciatus nec metu inductus. neque etiam dolo. fraude. seu alioque alia sinistra machinatione ut asseruit circumuentus sed libere sponte. et ex certa sua scia prehabita etiam matura deliberatione omnibus melioribus etc. fecit. constituit etc. vicem. A. et B. decretorum doctores et ecclesie Basiliensis. canonicos. necnon reuerendissimi in christo patris et domini A. archiepiscopi oratores abentes tamque pntes et quolibet eorum in solidū. ita quod non sit melior conditio occupantis neque deterior subsequens. sed quod vni eorum incepit alter eorum illud persequi valeat mediare et finire. ad designandū et dimittendū pure libere et simpliciter dicti constituentis nomine et per

Instrumenta pcurator

eo sup̄dictos canonicatum z p̄ben. ecclie
Basiliens. p̄dicte q̄s ip̄e dñs p̄stinēs obri
nuit z pacifice obfedit. oēq; ius sibi in eis
dē quolibet p̄petēs in m̄ibz sc̄tissimi dñi
nri pape zc. seu ip̄i vicecācellarij vl̄ illoz
q̄ ordiaria auctoritate de eis dē ius h̄nt p̄
uidendi. aut alteri? cuiuscūq; ad id p̄tēz
h̄nt. necnō ad resignatōz h̄mōi noīe ip̄i?
dñi p̄stituētis admittere petēdū z obtinēdū.
z q̄ in ip̄a resignatōe fienda nō int̄ueniet
fraus. dol⁹. symoniaca p̄uitas. illicita pa
ctio. seu al̄s corruptela iurādū. z q̄dcūq;
aliud licitū z honestū iuramētū ip̄ensis. vl̄
ip̄endēdū z circa ea necessariū in aīaz ip̄i
us p̄stituētis p̄stādū vnūq̄q; vl̄ p̄les zc.
Et ḡnāl̄ oīa z singl̄a zc. p̄mittēs isup zc.
Releuās zc. De z sup̄ q̄b; oībz z singul̄ zc
Acta sunt hec zc. P̄ntib; ibidē zc.

Sequit̄ instr̄m ad resignandū b̄nficiū
ex causa p̄mutatiōis.

In noīe dñi amen

i zc. ad resignandū libere z pure in
manus reuerēdi p̄is z dñi A. epi
tal̄ ecclie seu alteri? cuiuscūq; ab ip̄o dño.
A. ep̄o sup̄ h̄ p̄tē h̄nt suā vicariā vl̄ p̄
rochiā in A. cū suis iurib; z p̄tētijs vni
uersis cā p̄mutatiōis fiende de ip̄a vicaria
vl̄ prochia ad q̄dcūq; b̄nficiū eccl̄asticū
cū cura vl̄ sine cura z resignatōe h̄mōi fa
cta ad petēdū ē intrādū. nascēdū z recipi
endū possessionē corpālē z realē ip̄i? b̄nfi
ciū cū suis iurib; z p̄tētijs vniuersis. ad p̄
stādū ē q̄dcūq; iuramētū necessariū z so
litū p̄stari in p̄missis z ad fruct⁹ reddit⁹ et
p̄uētus h̄mōi b̄nficiū recipiēdū z ad firmā
dādū seu annuā pensionē z de receptis q̄t
tandū z pactū faciēdū de vl̄teri? nō petē
do. Ip̄m q; b̄nficiū p̄ se vel aliū seu alios
regendū z gubernandū put meli⁹ videbit̄
expedire. Et ḡnāl̄ oīa alia z singl̄a faciē
da q̄ in p̄missis necessaria fuerint. z opor
tuna. vl̄ vnūq̄q; vl̄ zc. Et p̄ p̄missis si ne
cesse fuerit agendū z defendēdū noīe ip̄i?
p̄stituētis. Et p̄ ip̄o in oībz z singul̄ caus
z negocijs mor̄s z mouēdis tā p̄ se q̄ p̄ se
p̄ q̄scūq; p̄sonas eccl̄asticas vel ēt secula
res corā q̄buscūq; iudicib; eccl̄asticis vel
secl̄arib; p̄petētib; ordiarijs. extraordina
rijs delegat̄. subdelegat̄. arbitris. arbi
tratorib; seu amicabilib; p̄positorib; z

alijs iudicib; q̄cūq; auctoritate fulgētib;
ac libellū seu libellos. z q̄scūq; petitiōes sū
marias zc. Et ḡnāl̄ oīa alia z singl̄a zc.
p̄mittēs zc. Releuās zc. Sup̄ q̄b; oībz z
singul̄ zc. Acta sūt h̄ zc. P̄ntib; ibidē zc.

Instr̄m insinuationis p̄cessus cuiusdā
seu quarūcūq; aliaz l̄raz.

In noīe dñi amen

i zc. Personal̄ p̄stitut⁹ zc. discret⁹
vir zc. pcurator A. z pcuratorio
noīe discreti viri A. talis dyo. insinuauit.
notificauit. legere p̄misit. z publicauit q̄s
dā p̄cessus venerabilū pat̄z z dñoz vicz
B. z L. corūq; sigillis app̄sis roboratos
l̄ris sanctissimi dñi nri A. insert. gr̄e a di
cto A. dño nro papa in cōmuni pauperū
forma facte pape. q̄. vel. iij. zc. sanos. inte
gros. illesos. nō viciatos. nec aliqua sui
parte suspectos put p̄ma facie apparebāt
de z sup̄ quadā gratia dicto A. a sede apo
stolica in forma cōmuni facta de b̄nficio
ecclesiastico curato vel nō curato ad col
lationē. p̄uisionē. seu q̄uis aliam disposi
tionē. Reuerendī in xpo p̄is z dñi A. epi
tal̄ dyo. spectantes. prestans nihilomi
nus corā me notario publico z testib; ino
frasc̄ptis vīua voce. q̄ h̄mōi l̄raz insinua
tiōem publicationē. notificationē. in p̄n
tia dñi A. epi libentius fecisset legisset ac
publicasset ac insinuasset si eius p̄sentiaz
habuisset. aut cōmode vel quouis mō ha
bere potuisset q̄s eo absente. Copiam vero
dictoz. p̄cessuū ad ampliorē int̄mationē
faciendā valuis ecclie talis in. A. zc. vbi
itur ad sanctū Pet̄rū zc. realiter affixit et
ibi affixam stare p̄misit infra diuinorū solē
nia mane hora p̄maz zc. P̄ināpiū autē
p̄cessus de quo superius fuit mentio erat
tale. Reuerendissimo in xpo patri ac dño
sancte Basiliens. ecclie ep̄oz oībz alijs
z singulis quoz interest seu interesse pote
rit quolibet in futurū. A. abbas sancti Pe
tri Saltzburgen. monaste. ac prepositus
z decanus Saltzburgen. ecclie p̄dicte
executores ad infrasc̄pta a sede apostoli
ca specialiter deputati. Salutes in dño
Et mādatis ap̄licis firmiter obedire. Et
finiebat sic. Datū Basil. zc. die tali. mēse
tali zc. pontificatus zc. Anno dñi. D. zc
Acta sunt hec zc. Presentibus ibidē zc.

Instrumenta pcurator

Et ego. A. zc. qz pdictoz pcessuū z lra
rū aplicaz insinuatōi. publicatōi. z affi
gioni. omnibusqz alijs z singul in pmissis
factis vna cū pnoiatōis testibz pns inter
fui. eaqz sic vidi z audiui zc. vt s.

Instm acceptationis eiusdē grē.

In noie dñi Amē.

i zc. Personaliter pstitut⁹ zc. discre
tus zc. asserens ad sui noticiā no
uiter puenisse q ecclia in A. spectans ad
collationē pvisionē seu q̄uis aliā disposi
tionē. Reuerēdo in xpo p̄ris z dñi. A. ep̄i
vacaret ad p̄ns p mortē siue obitū dñi. A.
vltimi z immediati rectoris eiusdē. quā q̄
dem eccliam sic vt p̄mittit vlt al's q̄licūqz
mō vacentē dñmō sibi z nulli alij debeat
vigore grē sue aplice in cōi pauperum for
ma sibi facte acceptauit viue vocis oracu
lo p̄bis mō z forma q̄b potuit p̄statiōe
infra scripta. qz p̄boz z p̄statiōis tenor
sequit z est talis. Ego A. talis dyoc. ec
clesiā istā sancti Petri in. A. vacantē per
mortē dñi. A. aut al's q̄cūqz mō cū omibz
iuribz z p̄nētijz suis z melioribz mō iure
z forma q̄b s̄ meli⁹ fieri dz z pōt vigore z
auctoritate grē aplice p sanctissimū i xpo
p̄rem z dñm A. diuina puidētia papā se
cūdū. mibi facta de bñficio ecclīastico cū
cura vel sine cura vacāte vlt vacaturo. spe
ctante ad collationē reuerēdi in xpo p̄ris
z dñi A. ep̄i talis dyo. zc. In noie p̄ris z
filij z spūs sancti amen. accepto sub hac p
testatiōe q si dicta ecclia de iure mibi nō
debeat saluū integrū z illesum sit z rema
neat mibi ius ad aliud bñficiū vigore di
cte grē aplice mibi debite z canonice ac
ceptandū. Et inuoco sup his omibz z sin
gulis testionū oim hic astantiū z p̄cipue
tui tabellionis. z peto vt sup pmissis mi
bi vnū vel plā p̄ficias publicū instm vel
instrumēta. Acta sunt hec zc. P̄ntibz zc.
Et ego A. zc. qz pdictis acceptōi p̄sta
tioni testimonioz inuocatōi omibzqz a
lijs z singulis vt sup.

Instrumentū inductionis z inuestitū
re ad eccliam sic acceptam.

In noie dñi amen

i zc. Personalr pstitutus discret⁹
vir zc. talis dyo. tenēs z hñs suis

in manibz q̄sdam p̄ntationis lras p̄tinen
tes de z sup ecclia prochiāli sancti Petri
in B. p̄noiate dyo. vacante p mortem A.
pie mēorie vltimi z immediati rectoris ec
clesie eiusdē vigore grē aplice a sanctissi
mo in xpo p̄re ac dñō n̄ro. A. papa in cōi
paup̄ez forma facte p venerabile p̄rem et
dñm. A. abbatē mōasterij sancti Petri or
dinis sancti Benedicti executorē p̄ncipa
lem a sede aplica p̄noiato. A. specialiter
deputatū cōfectas z sigillo appenso dicti
dñi executoris roboratas nō oblitras. nō
cancellatas aut abrasas. nec in aliqua sui
pte suspectas p̄ut p̄ma facie apparebant
debita cū instantia requisitū religiosum
virum dñm. A. plebanū in. A. vt vigore
z virtute huius clausule ceterū in ip̄is li
teris executorialibz p̄ncipalr p̄tere. necnō
ex mandato venerandi dñi. A. inferioris
stirie archidiaconi moguntinē. dyoces
subexecutoris scz vn̄uersis z singulis ar
chidiaconis. archip̄sbiis. z plebanis. p̄sbi
teris. vicarijs tanq̄ subexecutoribz gene
raliter p dictum executorē substitut. quā
tenus ip̄m de prochiāli ecclia sancti Pet
ri in. A. dicte dyoc. quā vigore dicte grē
infra tēpus debitum realr acceptauerat.
ac executor p̄ncipalis p libz vt moris est
inuestiuit ad eandē zc. voluit dictus. A.
plebanus in. A. mandatis aplicis firmio
ter obedire. ad dictam eccliam psonalit
accessit z pulsatis campanis eiudem ec
clesie nōnullis ibidez parrochianis pene
vsqz ad numerū centum psonarū ibidem
cōgregari fecit. Et eisdem omibz z alijs
quoz intererat omnia z singula in dictis
lris dñi executoris p̄ncipalis p̄tenta ibi
dem in vulgari publicauit z insinuauit al
ta z intelligibili voce. z nihilominus in p
senya eoz omniū p̄dictum dñm. A. p̄sby
terum per traditionē libroz z vestimētoz
sacerdotaliū calicum z clauū dicte eccle
sie z oblationē. que in missa ibidez celebra
ta facta fuerūt inuestiuit. z in corporalem
possessionem z realem dicte ecclesie intro
duxit cū suis iuribz z p̄tinentijs vn̄uersis
que omnia p̄dictus. A. tanq̄ verus rector
custodiēda z reseruāda recepit z retinuit
Et etiam clauēs domus dicte parrochia
lis ecclesie sibi traditas p̄dictum subex
cutorē diligenter fuanit Et nihilominus

Instrumenta pcurator

idē subexecutor eis dē proclianis iniūxit sub penis in dictis lris executorialibz pte tis habitis et pmulgat qd eis dē A. tā qd pō rectori eius dē ecclie pareat efficacit et intendat et oia iura tā spūalia qd tpalia di cte ecclie eidē A. vlt pcuratori suo exhibe ant et pfoluat. Adictores qdlibz et rebelles si q eēt vel in futurū forēt qd absit snias in dictis lris pmulgatas incidere posse ful minādo et fulminatas declarādo et in vul gari publicādo insinuauit. Ad q oia et sin gula publice facta nō se opposuit seu ap paruit Adictes. Sup qd oibz et singulz rē. Et ego A. rē. qz p dctorz possesiōis corpa lis inductōe clauū libroz et calicū et offer torij pntatiōi receptiōi publicationi. omī busqz alijs et singulis rē.

Instrm sup lris transumptis.

In noīe dñi amen

i In meiqz notarij rē. psonalr psti tutus cōmendabil et glīosus dñs A. rē. frat et pceptor domus scī augusti ni siue anthony rē. tal dño. qdā lras apli cas felicias recordatiōis Pauli pape scōi rē ei pō bulla plūbea in filis seriei rubei et flauci coloris more romane curie pendē tes bullatas sanas et itegras nō viciatas nō cācellatas. nec i aliq sui pte suspectas sz oī pzius vicio et suspitiōe carentes. vt pma facie apparebāt in mediū exhibuit et pduxit asserēs ipm ceterosqz frēs et nūcios scī augustini vlt anthony hmoi lris qdpli mis locis oīdendis et publicādis indige re. ne igit hmoi lre aplice pte pfallitatez et locoz distātiā atqz via discrimina p ipm vlt suos periculose qz trāsformari seu deferri ptingeret pfatas lras aplicas mihi nota rio publico infrascripto tradidit reqrens me sub officij mei debito qd eis eas dē lras de pbo ad pbiū nil addēdo nil imutando vel dimittēdo copiare trāsumerē et in pu blicā formā redigerē. vicz vt hmoi copie siue trāsumptio sicut originalibz lris vbi cūqz locoz stare et fides adhibeat plena ria. Quaz lraz aplicaz tenor de pbo ad pbiū sequit. et est tal. Pius eps suus suo rūqz dei rē. in scribendo vlt ad finez. Et ipis finit scribat sic ptiuādo. Post qru qdē lraz traditionē et requisitiōē. Ego A. notarius publicus infrascriptus hmoi lras

aplicas cū ea q decuit reuerētia acceptas ipas de pbo ad pbiū vt pmittit copiare et trāsumpsi diligenti collatiōe tū cū origi nalibz lris p me facta et phabita. Acta sūt hec rē. Et ego A. rē. qz dictaz lraz apli caz originaliū exhibitiōi vna cū pnoiatas testibz pns interfui. ipas lras vt pmittit copiare et trāscripsi. et qz collatiōe phabi ta pntē copā siue pns trāsumptū in oibz et p oia cū originalibz pcor dare. nihilqz eo additū vlt omittū fuisse aut esse qd sensus mutare aut viciare posset. intellexi. reperi et iueni. Jō pns trāsumptū manu mea ppa scptū in hāc publicā formā redegi. signo qz et noīe meo solitis et psuetis signauit rē.

Sequit instrm insinuationū pfectum sup executione lraz executorialium.

In noīe dñi amen

i rē. Ego A. publica imperiali au ctoritāte notariū aio et intētiōe nō nullas lras executoriales h a tergo pscp tas vel als rē. a venerabili et egregio A. vicario in spūalibz talis curie rē. gñalr et aduersus A. B. et L. talis dño. de et sup occupatiōe et detētiōe cuiusdā decie de q dā curia A. Sita in B. infra lmites tal dño. emanatas eius dē rē. laico A. B. et L. insinuandi et notificandi eis in ecclia pro chiali tali rē. dū ibi missaz pagerēt solen nia psonalr accersui atqz in armariū eius dē ecclie eos pduxī. ipisqz dictaz lraz effe ctū mīna lingua corā testibz infrascripts de clarauit et exposui. Et vt ab occupatiōe et detētiōe dicte decime cessarēt ipamqz li berā et inoccupatā dimitterēt. ac de fructi bus pceptis expens factis alijsqz pdenatis satisfacerēt sub penis et censuris dictis lris pte tis oibz melioribz mō et forma qbz po tui admonui et reqsiui. Et ne post lapsum terminū in dictis lris pfixū seu quis mō d decia p se vlt p alios qscūqz eoz noīe dire cte vlt indirecte quis qsito colore vlt inge nio in futurū intromittāt. aut etiā sic pferē occupēt siue detineāt sub dictis penis et cē suris inhibui et interdixi. Juxta eandem lraz executorialium ptiuetiā vim et tenorē. Acta sūt hec rē. Anno rē. Et ego A. rē. qz executoriales pdictas execu tū. ac oia alia et filia sicut pferē pegi et feci. Jdeo p pns publicū instrm rē.

Instrumenta pcuratorū

Instm sup apploe corā iudice intposita

In noie dñi amen

i zc. corā venerabili p̄e z dño A. abbate scotoz zc. ac in mei notarij publici zc. psonalr p̄stitut⁹ venerabil vir dñs Joh. pcurator z pcuratorio noie dñi B. put mihi notario infrascripto de ipi⁹ pcuratois mādato p̄ ostōne ipi⁹ corā me tā q̄s notario publico factā plena fides p̄stabat hñs z tenēs suis in m̄ibz q̄ndā applonis cedilā aio appellādi z puocādi quā ē de p̄bo ad p̄bū legit. in q̄ appellauit puocauit. aplosq̄ petijt. ac alia fecit q̄ etiā ex ipi⁹ cedule tenore plen⁹ p̄tinet. Cuius tenore seq̄t p̄ oia in hec p̄ba. Et q̄ indebite ḡuati z oppressi vt ab eorūde ḡuaminibz z oppressiōibz releuēf illatis iuxta scōz patrū instituta legitimas z canonicas sanctiones ad applonis remediū recurrere p̄sueuerūt. Idcirco ego pcurator p̄tinuando appel. vsq̄ in finē. q̄ q̄dē applone sic intposita z lecta p̄fatus dñs abbas volens de liberare sup aplis dādis statuit t̄minū de cē diez a tpe intpositōis applois. P̄ntibz ibidē A. B. z L. testibz zc. Demū p̄o tali die in loco p̄ dicto dño abbate p̄ tribunali sedēte p̄fat⁹ Johannes pcuratorio noie q̄ sup aplos sibi debita cū instantia petiuit. Et dñs abbas ob reuerētiā se. ap. dixit se vel le deferre sue apploni z r̄terius p̄ dictum appellante p̄cedere nō velle i hac cā z statuit t̄minū ad p̄sequēdū eandē applonē q̄ tuor mensiū. Sup q̄b oibz z singul zc.

Instm sup applone interposita coram notario z testibus.

In noie dñi amen

i zc. psonalr p̄stitut⁹ honorabil vir zc. p seipso z p̄ncipalr hñs z tenēs suis in m̄ibz q̄ndā applonis papiri cedulā totā seu formā puocatiōis applonis et aploz petitionis z alia in se p̄tinentē quā ibidē aio z intēione puocādi z appellādi exhibuit z oñdit. puocauitq̄z appellauit aplosq̄ petijt z p̄testatus fuit. z t̄lia fecit put in dicta applonis cedula cōtinebat z p̄tinet. Cuius tenore de p̄bo ad p̄bū seq̄t z est. R. corā vobis zc. inserēdo totū eius tenore vsq̄ in finē zc. Sup quibus oibz z singulis zc.

Instm insinuationis appellationis in p̄sentia aduersarij.

A noie dñi Amen zc. Constitue

i honorabilis vir A. canonicus talis ecclie hñs z tenēs suis in manibz q̄ddā appolonis publicū instm p̄ discretū viz A. impiali auctoritate notariū scriptū z signatū p̄ter z subscptū tenoris infrascripti. als p̄ eundē dñm A. interpositū. Qd q̄dem instm honorabili viro dño B. decano zc. insinuauit z notificauit in mei notarij publici testibz zc. p̄ntia alta z intelligibili voce legere incepit mox idē B. decanus dixit zc. z sic ip̄e dñs B. demū instm applonis p̄ lectio habuit z tenuit p̄fatusq̄ A. copiam dicti instrumēti appellatōis ad manus dicti dñi B. decani tradidit z porrexit quā ip̄e reuerenter accepit. Tenor p̄o dicti instrumēti exhibiti de verbo ad verbū sequit z est talis. In noie dñi amen zc. Et totū scribat cū eius subsc̄ptione. Sup quibus omnibz z singulis zc. Presentibus ibidem zc.

Instrumentum super insinuatione appellationis p̄pter non tutum accessum ad appellatos.

A noie dñi Amen zc. psonalr cō

i stitutus honorabil vir A. ecclesie sancti Seneri Erford. vicarius hñs z tenēs suis in manibz q̄ddā applois publicū instm cū ipi⁹ copia auscultata p̄ discretū A. publicū notariū p̄fectum subscptū z signatū req̄rens me sub debito officij z cū instātia debita q̄tis hmōi appellatōis instm in valuis ecclie b̄re Marie zc. cū eius copia p̄ insinuatōe applonis ac deuolutione cause eiusdē ad sanctā sedē aplicam z dñm n̄m papā p̄dictū faciendū affigerē cū ad appellatos retroscriptos sibi nō pateret tutus accessus ex caus legitimis in eodē rescripto instro p̄tēntis p̄ psonali insinuatione faciēda de q̄ solē niter p̄testabatur. quare ego A. notarius publicus subscriptus ad requisitionem z instantiā p̄fati dñi A. hmōi appellatiōis instrumentū cū sua copia eiusde tenoris valuis ecclie beate Marie Erfordē. sub decantatione p̄maz tertiāz. z sic de alijs p̄ insinuatione z deuolutione p̄dictis debite faciendum publice affixi z stare p̄misi. finitis aut̄ vesp̄is instrumentū hmōi

Instrumenta curatorum

amou. copia ꝑo eiusdem stare ꝑmisi z re
cessi. sup quibz omibz. Acta sunt hec zc.
Presentibz ibidem zc.

Sequit instrumentū curatorū.

A noie dñi amēz. In domo seu hi
i tatōe venerabil' viri dñi A. in mei
notarij zc. pñtia ꝑsonalr ꝑstitut' ho
nest' A. iuuenis miorēnis maior tñ septē
ānoz siue etatis oibz melioribz mō zc. potuit
debut oia z singula acta dicta gesta seu
quolibet ꝑcurata ꝑ discretū Johem frēm
ei' carnalē ipi' noie ac ꝑ ipso in romana
curia vel extra corā qbuscūq; auditoribz
cōmissarijs. iudicibz delegatis siue subde
legatis ordinarijs siue extraordinarijs in
iudicio z extra in qbuscūq; cāis qvis mō
ex certa sua scia ratificauit approbauit et
collaudauit. ac ea gta rata atq; firma ba
buit z hīc voluit ꝑ pñti instrō. Et nihilo
minus cū minorēnis esset z ꝑ se standi in
iudicio ꝑsonā legitimā nō hīet ac ipsi nō
nulli forte vtriusq; sexus hoīes lites z cās
mouissent z ꝑ eum intentassent ac de pñti
mouerēt ac intētarēt ipse A. minorēnis etiā
eisdē z qbuscūq; alijs lites z cās mouere
intenderet z ꝑseq ꝑposuit z publice dixit.
Qx ꝑ ei' etate sumarie simplr z o plano
ipse dñs A. officialis vel ei' iudex zc. se i
formare z ipi ꝑnoiatū Johem suū fratrem
pñtem in curatore ad exercendū ac lites z
cās hmōi ꝑseqndū suo ex officio z aucto
ritate ordinaria deputare. ordinare z assi
gnare dignaret debita cū instantia postu
lauit. Un ꝑlibatus dñs official' vel iudex
hmōi facit petitioni tāq; iuste z rōni ꝑso
ne fauorabilr ānuens. receptaq; ꝑ eū sum
maria informatiōe de dicti A. minorēnis
etate iuenit eundē minorēnē. xij. annoz.
z maiorē septē annoz etatis sue existere.
Ipms ad lites z cās ꝑseqndū curatores
vtilē z necessario hīe dictū Johem ei' fra
trē ibidē pñtē. z onus curatiōis hmōi in
se sponte suscipientē sua auctoritate ordi
naria z decreto interueniēte ipi A. mino
rennē in curatore ordinauit z deputauit.
Recepto tñ ꝑmitus z añ oia ab ipso Johē
curatore ad ipi' dñi official' vl' iudicē mā
datū z in suis manibz tactis ꝑ eū scriptur
sacrosanctis ad sancta dei euāgelia solito
ꝑstituto iuramēto q ꝑtilia agere z inutilia ꝑ
tmittere ac ipm minorēnē ei' res z bōa ad
cōmodū z vtilitatē eiusdē custodire ac in

uentariū de bonis z rebz ei' facere cosq; z
ea cū bona diligētia saluare administrare z
reddere siue facere reddi ꝑpotū siue rōnē
cū integra restōne loco z tpe oportunis z
debitis z dicto inuentario rebusq; ac bonis
dicti minorēnē. gubernat' gestis z admī
stratis in oibz z ꝑ se bñ ad hmōi curatiōis
officiū fidelr hituz. fuiturū exercituz dā
tes eidē dñs official' siue iudex z A. mior
ꝑdicto curatori plenā z liberā ꝑtātē nego
cia. res z bona dicti minorēnis pñtia z fu
tura ad mīstradi z noie ei' coraz qbuscūq;
iudicibz ecclīasticis z seclāribz ꝑ recupa
tiōe z refuatōe rez bonoz z iuriū ipi' mi
norēnis ꝑ ꝑsonā quācūq; ecclīasticā siue
secularē in qbuscūq; cāis mort' z monēdis
ꝑparēdi agēdi eūq; ac ei' iura defendēdi
oīa z singlos tminos ac act' iudiciales
de iure vl' stilo iudicioꝝ substantiales ob
fuādi qscūq; appōnes necessarias intꝑo
nēdi z eas ꝑseqndi oiaq; z singla ꝑseqn
di faciēdi z ꝑcurādi gerēdi z exercendi q
in ꝑmissis z circa ea fuerint quolibz neces
saria z oportuna. Sup qbz oibz z singul'
A. mior sibi a me notario ꝑblico zc. Acta
sūt h zc. pñtibz ibidē zc. Et ego A. zc. q ꝑ
dictoz ratificatiōi. ꝑpōni curatores ꝑetitōi
z deputatiōi. iuramēti ꝑstatiōi. decreti in
teruentiōi. z ꝑtātis dationi. oibzq; alijs
z singulis dū vt sicut ꝑmittit ꝑ ꝑlibatum
dñm officialē z coraz eo agerent z fierent
vna cū ꝑnoiantis testibz zc.

Sequit forma creatiōis notarij aucto
ritate vicecomitis.

A noie dñi Amen. Uniuers' z sin
i gul' pñtes lras siue pñs publicum
instrm aut ꝑuilegiū inspectur' Jo.
B. artū mgr zc. Impialis maiestatis sa
cri latrañ. palaci' ac regalis aule romane
vicecomes palatinus per venerabilem z
circūspectum virum A. dei z imperialis
maiestatis gra regal' aule romane curie sa
cri latrañ. palati'. Comitē palatinuz atq;
mīstrū officij tabellionat' ꝑ talē zc. artū
liberaliū mgrm ꝑ illustrissimū z inuictissī
mū ꝑncipē dñm Fredericū dīna fauēte cle
mētia romanoꝝ vngarie. bohēmie. dalma
cie. croacie. stirie. zc. regē ꝑncipalr creatū.
Creatus z ad infrascripta spēalr deputat'
Pacē gaudiū z salutē bonāq; in ꝑmissis
cū debita ꝑspectiōe voluntatē sagax hūa
ne nature discretio mēorie hoīm labilitas

Forma creationis notarij

te pensata ne diuturnitate tēporū hoīm p̄ctus ceterisq; publicis actus obliuionis de-
fecti subiacerēt salubriter puidere volens
tabellionatus officiū adinuenit p̄ qd̄ p̄bē
tiū vota z volūtates scribūt. z sc̄pture mī
sterio lōgene fuan̄ postmodū in euū. Cū
itaq; discretus z sciētificus vir artū libe-
raliū mgr̄ magū. dyo. clericus. in n̄ra p̄n-
tia p̄sonalr̄ p̄stitutus nobis flexis genib; hūiliter supplicauerit vt sibi tabellionat⁹
ac iudicatus ordinarij officiū auctoritate
p̄dicta nobis vt p̄mittit̄ plene p̄cessa vbi
q; locorū z terrarū exercendū gratiose p̄ce-
dere dignaremur. ipm̄q; tabellionē z no-
tariū publicū cū iuestiture solēnitatib; ad
p̄ debitis crearemur z inuestiremur. Cuius
qd̄ auctoritatē nobis tribute z plena-
rie elargite l̄salis tenor de p̄bo ad p̄bū se-
quit̄. z ē talis. In noīe dñi amen. Uni-
uersis z singul̄ sacri romani ip̄erij zc. vsq;
i finē. Totū p̄uilegiū cū notarij subscriptio-
ne inferēdo. Nos igit̄ Jōh̄es vicecomes
p̄fatus dicti A. supplicatiōib; fauorabilr̄
inclinati ipm̄q; adhuc in n̄ra p̄ntia p̄stitu-
tū z flexis genib; id hūilr̄ petentē vt p̄ferē
quē p̄ diligentē examinationē sufficientis
l̄sature ad tabellionatus seu notariat⁹ z iu-
dicatus ordinarij officiū exercendū. bene-
meritū habile ydoneū in debita etate p̄sti-
tutū diligētē examine p̄habito fuisse z esse
regimus. in notariū seu tabellionē publi-
cū iudicē ordinariū aīo deliberato p̄fa-
ta regia z impiali necnon vicecomitatus
n̄ri auctoritate q̄ fungimur i hac pte nob
p̄cessa z elargita p̄stituimus. fecim⁹ crea-
uimus z ordinauimus. necnō notariat⁹ tabellionatus ac iudicat⁹ h̄mōi officiū si-
bi p̄cessimus put̄ renore p̄ntiū p̄stituim⁹
facimus creamus ordiam⁹ z p̄cedim⁹ i or-
die n̄ri creatōis q̄rtū vel sextū. Ip̄m̄q; A.
cū p̄na calamari carta z birreto q̄ tūc in
n̄ris tenebam⁹ manib;. Et p̄ anuli aurei i
digiti sui ip̄ositionē necnō pacis osculū
vt mors est legitie inuestiuimus. recepto
tū pus ab eodē A. vice z noīe serenissimi
z inuictissimi p̄ncipis z dñi. dñi Friderici
romāorū regis sp̄ augusti suorūq; successorū
legitie inuātū ac p̄ sacro romano impio
fidelitate solita. necnō d̄ ip̄o notariat⁹ seu
tabellionatus ac iudicat⁹ officio fideliter
exercēdo corpali z p̄prio iuramēto ad san-
cta dei enāgelia tactis sc̄pturis sacrosctis

in manib; n̄ris p̄ cū p̄stito sub hac p̄borū
forma. Ego a p̄mitto z iuro q̄ fidel̄ ero se-
renissimo p̄ncipi z dñō. dñō Frederico di-
grā romanorū regi gratiosissimo dñō meo
z oib; successorib; ei⁹ legitie intrātib; z p̄-
cipue vobis vicecomiti meo creanti. Neq;
vnq; ero in p̄silio vbi piculū seu scandalū
eorū tractabif. s; bonū z salutē eorū dē p̄-
monebo z dāna eorū p̄ mea possibilitate a-
uertā. Instrā seu p̄ctus q̄scūq; nō scribā i
carta papirea seu veteri. s; in mēbrana no-
ua pura z mūda. Testamēta codicillos ec
q̄scūq; decedētū vltias volūtates necnō
dicta testiū p̄scribā fidelr̄ z ea occulte fua-
bo. nec vlli pandā donec debeā. aut d̄ mā-
dato iudicis seu al̄s erigēte iusticia p̄ mea
possibilitate p̄monebo z officiū fidelr̄ ex-
ercebo. z legalr̄ sine falsitate nō attēdēdo
mūera. odiū. fauorē. vel amorē. sic me de⁹
adiuuēt z sc̄tā dei enāgelia. Dātes z p̄ces
dētes eidē A. auctoritate nob vt sup̄ exp̄-
mif in hac pte p̄cessa plenā licētiā atz libe-
rā prātē p̄ totū romanū ip̄erij z alibi vbi-
cūq; locorū ad instrā. acta. p̄thocolia. tes-
tamēta. codicillos z l̄sas p̄ficiēdū. exēplā
dū. copiandū auscultādū. testes recipien-
dū z examinādū. applones. p̄testatiōes z
exceptiōes q̄scūq; tā i iudicib; q̄ extra au-
diendū scribēdū z insinuādū. Et q̄libet
alia instrā sc̄pturas siue p̄ctā vltiaz vo-
lūtatiū decedētū q̄ aliorū negociorū q̄rū
cūq; int̄ viuos p̄ficiēdū z ordinādū. z de
eisdē fidē faciēdū pupillis z orphanis ali-
mēta decernēdū eosq; z alias miserabiles
p̄sonas defendendū. ac in iure ip̄sorū p̄so-
uendū. necnō emācipare manumittere et
adoptare volentiū decreta z auctoritates
p̄stādū z int̄ponēdū. dictūq; tabellionat⁹
officiū vbiq; locorū libere publice z pa-
cifice exercendū. z gñalr̄ oīa alia z singla
dū r̄q̄situs more solito fuerit faciēdū z ex-
ercendū q̄ ad dictū tabellionatus officiū
quolib; p̄tinere z spectare dinoscūt. z ad
n̄re prātē p̄uilegiū se in hac pte extēdit au-
toritas. Et q̄ ad ip̄m A. tāq; ad notariū
z tabellionē publicū iudicē ordinariū z au-
tēticā p̄sonā i oib; z singul̄ ad ip̄m officiū
spectātib; q̄n vbi z q̄nēscūq; necesse fuerit
publice recurrat. z instris publicis p̄ euz
p̄fectis z p̄ tpe p̄ficiēdis publicisq; signo
suo signatis firmif stādū z credēdū de ceo-
tero. vt vbiq; terrarū p̄ sacrum romanū im⁹

Forma

Forma testamenti

peritū ac alibi plena et indubitata fides p
ut et quēadmodū alijs notarijs et tabellio
nibz publicis in talibz fides. credulitas et
auctoritas p̄suevit adhiberi in oibz adhi
beat. In q̄z oim et singloz testioniū et cer
titudinē pleniorē. p̄ns p̄uilegiū siue istm
publicū p̄ puidū viz. A. dicta auctorita
te imperiali notariū publicū infrascriptū p̄fi
ci subscribi et publicari mādaui. n̄riqz
sigilli iussimus et fecimus appensioe p̄mu
niri. Datū et actū i opido etc. in domo hita
tois etc. sub āno etc. iditioe etc. vt s̄. p̄ntibz
ibidē etc. Et ego A. qz p̄dicte creatōi ordi
natōi et investiture. oibzqz alijs et singulis
dū sic vt p̄mittit p̄libatū dñm Jo. decre
toz doctorē et vicecomitē corā me i h̄mōi
actu scriba fierēt et agerēt etc. Jo h̄ p̄ns pu
blicū instrm siue p̄uilegiū auctoritate ip̄i
dñi vicecomitis in se p̄tines d̄ illi mādato
exinde p̄feci et in hac p̄blicā formā redegi
māuz p̄pa mea sc̄psi. sigz et noibz meis
solit et p̄sueti vna cū p̄dicte dñi vicecomitis
sigilli appensioe sigui i fidē et testioniū oim
et p̄missoz singloz rogat p̄ter et req̄situs

Sequit forma testamenti.

In noīe dñi amen

i etc. In domo hitatois venerabil vi
ri dñi A. p̄petui vicarij in D. In
meisqz notarij publici etc. p̄sonalr p̄stitur
idē dñs A. san̄ mēte et cōpos rōnis. l3 cor
pore vt asseruit in calculo patiens etc. ai ad
uertēs qz vita hoīs sup trā more floz mar
cessit. et qz hō q̄tidie ad finē vite sue p̄perat
et qz mors hoīem q̄tidie inseq̄t. ac al̄s p̄in
de p̄siderās qz nihil certi morte et nihil in
certius hora mortis. euentū h̄mōi hore ti
mēs. volēdo eūdē p̄cauere. nolēsqz intesta
tus ab hac vita decedere. s3 sue aīe saluti
puidere ne post obitū suū sup bonis p̄ eū
relictis aliq̄ valeat discordia exoriri oibz
melioribz etc. qz vt iusqz iur̄ sanctōe fieri
potuit et debuit. ac iuxta sue p̄ditōis possi
bilitatē suū nūcupatiū testamētū siue vl
timā volūtātē inouauit. edidit et cōdidit.
In p̄mis oīpotenti deo et gl̄iose sue geni
trici totiqz celesti curie aīam suāz legauit
ac carnis materiā terre. Necnō reuerēdis
simo dño D. archiepo etc. r. floren. vl vna
marcā auri vl argēti puri. vel ei⁹ vez va
lorē reliq̄t atqz legauit. vt ip̄e suū testm di

gneet si necesse fuerit gratiosius defensare
necnō al̄s suū testm fec̄ p̄stituit atqz p̄ suos
testamētarios subscriptos exeq̄ disponi et
ordinari voluit put in certis ordinatiōis et
dispōnis l̄ris siue cartis aut registris ma
nu sua p̄pria p̄sc̄ptis plen⁹ videbit p̄tine
ri. Si aut h̄mōi carte l̄re et registra ordi
atiōis seu dispōnis nō repiant. qz tūc dicti
sui infrascripti testamētarij ac vltime volū
tatis executores h̄mōi suū testm nūcupa
tiū siue vltimā volūtātē exeq̄nt put eius
dē subscriptis testamētarijs melius aptius
et aīe sue saluti p̄ueniētius videbit expedi
re. et sicut ip̄i deo in nouissimis de his vo
luerint reddere rōnē. et p̄ h̄mōi sui testam
ti siue vltime volūtatis executōe faciēda
Sicr oibz melioribz etc. elegit. noīauit.
eligit noīat ac fecit p̄stituit et solennit or
dinauit. ac p̄ntis publici instrumēti serie
duos veros certos legitimos et indubita
tos testamētarios et manifideles et vltie
volūtatis sue executores. viz honorabiles
viros B. L. et D. dans ip̄is p̄iunctim vel
diuisim et maiori eoz parti auctoritatem
disponendi ordinādi et exeq̄ndi h̄mōi suū
testm put p̄mittit p̄m ordinationē de ma
nu sua factā. nolens h̄mōi testamētarios
vltra recipiēda et p̄ eū relinq̄nda cuiqz ob
ligari de qz publice prestabat. Voluit et p̄
testabat dictus testator publice qz si h̄mōi
testm nō valeat iure testamēti p̄t aliquaz
foran solēnitatē iuris omissam. aut alia
cā q̄cūqz salte iure codicilloz eplaz vl le
gatoz. vel alterius cuiuslibet vltie volun
tatis put iure melius subsistere poterit et
valere valeat. ac vigore habeat. Sup qz
bus omnibz et singulis etc. Acta sunt h̄ etc.
Presentibz ibidem etc.

Itēqz dicā de pro

a cessu iudicij Notandū est qd sit in
diciū. q̄t sūt sp̄s iudicij. et q̄ sint p
sone q̄ debēt p̄sistere in iudicio. Un iudi
ciū est actus triū p̄sonaz. s. iudicis. actoris
et rei in iudicio p̄sistentiū. Alię p̄sone etiā
q̄nqz sunt necessarie in iudicio. vt sunt tes
tes. aduocati. assessores. et pcuratores. et
auditores. Iudex est q̄ iudicat de cā. Et
d̄ q̄ si ius dans vel dictans vel dicēs. Et
d̄ a iusticia. qz debet esse iustus. al̄s nō ē
iudex.

De iudicibus et testibus

Tres sunt species iudicis.

Ordinarii sunt qui habent propriam iurisdictionem. ut Decani, Prepositi, et Episcopi.

Delegati sunt qui videntur iurisdictione aliena et qui iudices sunt dati a papa vel legato ipsius.

Delegatus autem a principe subdelegare potest. Arbitri sunt in quibus presides de consensu communi committuntur.

Tria sunt que impediunt aliquem esse iudicem. **Prima** natura prohibet surdum, mutum, et furiosum esse iudicem.

Secunda lex prohibet irregularem, excommunicatum, hereticum, paganus esse iudicem.

Tercia sexus et mores prohibent mulieres esse iudices propter earum inconstantiam.

Conditiones iudicis.

Iustus, veridicus, discretus, eloquiosus. Cautus causabilis debet inder fore talis.

Actor est qui agit causam in aliquo in iudicio. Reus est qui querit in iudicio. Et dicitur reus non a reatu, sed a re super qua agit.

Item excommunicatus non potest esse actor vel procurator, quia non habet personam standi in iudicio per se, sed per alium in reddendo sed non in agendo.

Testis est qui testimonium prebet in iudicio. Unum non, quod si septem qui prebent aliquem esse testem.

Condicio, ut si aliquis est fuitis proditionis talis non potest esse testis in causa criminali, ut ubi de furto vel homicidio agitur.

Sexus, si mulier non potest esse testis in causa criminali. Etas, si puer non potest esse testis.

Discretio, si fatuus non potest esse testis in causa criminali, nec furiosus.

Fama, sic infamis non potest esse testis nec vir.

Fortuna, si infortunatus vel pauper non potest, quia presumitur quod propter ipsius paupertatem per munera sit corruptus. Et hoc intelligendum est de vilibus hominibus pauperibus, quia pauper honestus potest esse testis.

Fides, si infidelis non potest esse testis, ut hereticus vel paganus. Versus.

Condicio, sexus, etas, discretio, fama. Et fortuna, fides, in testibus illa requiruntur.

Adhuc sunt alii modi propter iam dictos quibus aliquis repellitur a testimonio, qui patet in his metris.

Et clericus laicum fugiat et viceuerso.

Et consanguinei patris domesticum turba.

Et locus et tempus annuerant eis.

Unus consanguineus inter se non potest testificari.

Servi et acille siue familiares testimonium

per domino dare non possunt. Laicus vero clericum non potest.

Item testes debent deponere, id est testificari de aliquo loco vel re.

Aduocatus siue procurator est qui defendit causam per precium.

Plura impediunt aliquem esse procuratorem.

Infamia fuit, cecitas, puericia, monachatus, irregularitas.

Donatus in potest aduocare si abbas suus sibi imperat, vel si est causa sue ecclesie.

Idem est iudicium de canonico regulari. Unus Surdus, cecus, mutus, vel perpetuus furiosus.

Femina vel faus, infans, vel minoris.

Publicus atque pugil, male creditus religiosus.

Pactus et abnegans non abneganda sacerdos.

Item sacerdos non potest aduocari nisi in causa propria vel in causa sue ecclesie, vel in causa iuncte persone, id est, fratris, sororis vel nepotis etc. In causa miserabilis persone vel vidue orphanum vel ceterum.

Item qui procurare non possunt.

Testis, assessor, paciscens, reus et iudex.

Actor et auditor, comedator, si ista requiruntur.

Procuratores, doctores, si ista sociabitis.

Rusticus nec miles, mulier, nec minoris.

Pauper, bannitus, non procurare debent.

Assessor qui assidet in iudicio iudicis, et instruit eum si forte iudex est imperitus.

Procurator est ille qui de mandato domini sui negotium unum vel plura suscipit pagenda.

Item aliquis prohibetur esse procurator multis modis vel multis de causis, ut si est mulier miles, excommunicatus, vel irregularis, puer vel rusticus, ut dicitur in premissis. Rusticus nec miles.

Auditor est cui aliquis certus articulus audiendus vel examinandus a iudice committitur ut in receptio testimonium. Et hoc de personis qui debent sistere in iudicio, qui dicta sufficiant.

Sequitur de ordine et processu iudicij.

Cus citari dicitur a iudice.

Et eo veniente ad iudicium libellus offeratur ab actore, qui oblato inducie deliberandi dantur ipsi reo, in quibus de liberare dicitur an velit pretereire vel liti cedere.

Finis inducitur reus venire dicitur ad iudicium.

Et si ei non prepetat exceptioes per quas possit declinare, id est, effugere iudicium. Rindere tenet actori super petitione sua affirmando vel negando illud quod actor cum posuit sine proponit.

Et ista affirmatio vel negatio dicitur liti pretestatio, liti pretestata, prestandum est iuramentum calumnie a prius. Quo pretestito presens, id est, actor et reus.

Processus iudicii

interrogant a iudice sup cā pncipali. Dein de ptes debent pducere testes z instra ad pbandū intentionē suā. post h publicāda sūt dicta testiū in iudicio pntibz ptribz sup qbz dicti disputat. qbz publicat z instris addibit ab vtraqz ptiū z allegatōibz facit ab aduocatis ptiū seu etiā ab ipsis ptribz. iudex dz motū animi sui informare fm dicta testiū z instrōz fm rōnes aduocatoz z allegatōes. Deinde iudex cū inspexerit aut discusserit merita cause plenissime dz ipm negociū terminare p sniam diffinitiuā

His oibz pmissis cū iudex fuerit sufficenter instructus de meritis cāe descendere dz cām p sniam diffinitiuā. vt s̄ A. q si iniq aut iniusta fuerit potest iudicat appellare

Predictus pcessus in his habet versibz.

Primo reū citat post h fert illi liber.

Inducie dant post h de reqz petita.

Lis prestat sequit calūnia partis.

Querunt testes ac instrumēta sequūt.

Producti manifestant sup his placitef.

Diffinitiuā post hec sententia def.

Que mala si fuerit dat appellatio parti.

De citatione.

Primo videndū ē

p de citatōe. Nā citatio est vocatio rei ad iudiciū. Et est pncipiū cāe.

ita q post ipam cā dz incepta fm ius canonici. Vñ si iudex citet aliquē z ille citatus pēdēte citatōe trāssert se ad aliā iurisdictōz. i. ad iudiciū alteri iudicis. Iste nō pōt decliare iudiciū pmi iudicis. qz puenit ē citatōe. Notandū q citatio dz fieri tribz edictis qz qlibet re vocat vt rñdeat. vl qd meli ex cā pōt fieri vna pēptoria. ita q reus pmo pemptorie ppareat vel rñdeat.

Notandū est q iudex delegat a papa vl a legato citat aliquē pemptorie citatōe citatōi dz inferere autēticū dñi pape vel legati in ppria forma ipi. h mō. H. dei grā decanus maioris ecclie Leodiē. iudex a dño pp delegat tali sacerdoti Salutē in dño lras dñi pape recepim in hac forma Alexander eps fu fuoz dei dilecto filio decano talis ecclie Salutē z aplicā bñd. Sua nob H. de tali loco qrela monstra uit q H. de tali loco z qdā alij canonici z laici tal ciuitat in qdā sūma pecunie vel possessione z alijs rebz iniuriat eidē. i. sup

certis debitis. Jōz discretiōi tue p septu rā aplicā mādā q tūis ptribz puocat au dias cām z applone remora suo debito fine descendas. eāqz decisiōe facias z discernes p censurā eccliaistica firmit obfuare. Testes vō si q interminati. i. citati se grā. odio vel amore. vl timore subtraxerint cē sura sili cogas veritati testioniū phibere. Datū zc. Huius g mādati aplici auctoritate in hac pte nob delegata in pte scē obediētie districte picipiendo mādāmus q tūis dictū H. z pocios ad nraz pemptorie citatis pntiaz. vt prima feria qrra post festū B. corā nobis in tali loco cōpareat A. z B. ciuibz legitime rñsurus.

De ferijs in qbz nō habent iudicia.

Est hoc videndū

p ē q iudex nō dz aliquē citare tpe feriato. Sūt aut triplices ferie. s. solēnes. rustice. z repētime. Solēnes sunt q introducte sūt ob reuerentiā dei z scōz. vt sūt dies festi qz ppls solet celebraf. In his ferijs nō valet citatio facta a iudice. nec pcessus iudiciū factus vel hitus. nec snia lata. vt si iudex citaret vel sniam ferret in his ferijs saltē nisi fuerit de pssensu ptiū. Rustice ferie sūt q introducte sūt p necessitatē hoim. vt tps messiu vel vindemiaz. z tūc qescere dz strepitus iudiciū. iudex tū pōt citare si de pssensu ptiū fuerit. z etiā pcedere in cā in ferijs rusticis. Repētime ferie vocant qz aliqz pnceps intro ducit ppter diē natiuitatis filie vel sui. vt qz tūc triūphauit cū inimicis suis z obtinuit victoriā. Et hee ferie nō sunt in vsu.

Eus citat aut cō

r paret. aut nō. Si nō cōparet z cōtumaciter se absentat excōicand est ppter ptumaciā. Iudex aut q eū excōicat sic scribit B. dei grā decanus talis loci iudex vnicus a papa pstitutus pbytero tñs loci Salutē in dño. Qm B. miles vester prochiānus citatus est corā nobis ad instantiā. H. ciuis monasteriē. auctoritate psignita quē cū nec p se nec p aliū die pfixo sibi cōparere curauit ptumacez reputamus z ppter ptuaciā excōicauim. Quapropt mādāmus vob q tūis ipm singulis diebz dñicis z festiuitatibz in ecclia

Exceptio pemptoria

vīa publice nūcietis. Datū zc. Si pō ci-
tatus cōparet si ppetūt sibi exceptiōes p̄t
excipe. Vñ vidēdū qd sit exceptio. Exce-
ptio ē actoris exclusio. z ē qdā defensio p
quā reus intēdit se defendere. Et qdā ē
dilatoria. qdā pemptoria. Dilatoria dī. qz
p eā differt z ipedit cā. z qñqz ponit p̄ iu-
dicē. qñqz p̄ suā iurisdictionē. qñqz p̄ acto-
rē z pcuratorē actoris. qñqz p̄ tps q̄ aliqz
citatus ē. Cōtra iudicē sic excipit re^o di-
cens. Non potestis esse iudex meus. estis
fuitis p̄ditōis. vñ infamis vñ excōicatus
vel suspectus mihi ex certa rōne eo q̄ est
inimicus me^o. vñ p̄ sanguineus aduersarij
mei sic sup^o dictū ē. Cōtra actorē sic exci-
piat re^o dicēs. Vos nō potestis esse actor
z me. qz estis excōicatus. q̄ nō hz psonam
standi in iudicio. Eo mō excipiat re^o p̄ p-
curatorē actoris q̄ sit excōicatus. Cōtra iu-
risdictionē iudicis sic excipiat re^o. Nō po-
testis me citare. qz nō sū de foro vñ. Ego
enī sū de dyo. magū. vos de dyo. colonie.
Hec exceptio p̄ iudicē ordinariū. s3 nō p̄
iudicē delegatū q̄ est delegatus pape. qz ille
pōt citare ex aliena dyo. Cōtra p̄s sic ex-
cipit q̄ tpe citatus sum nō potui iure cita-
ri. qz feriatū fuit. vñ peto q̄ p̄dēnetis p̄tē
aduersam in expensis.

Exceptio pemptoria.

Exemptoria exce-

p p̄tio est q̄ pbata pimit cām z intē-
tionē actoris. Verbi grā. vt si re^o
dicat p̄ actorē. Tu petis a me marcas q̄s
tenebar. s3 iniuste iure meū pactū de non
petēdo. i. q̄ nō peteres a me debitū. Hoc
facto re^o soluit ab instātia iudicij z actori
iponat silētiū ppetuū illius cāe. Sed reo
citato veniēte ad iudiciū si nō ppetant ei
exceptiōes p̄dicte p̄ndere tenet actori. sed
p̄us certificādū est sup^o q̄ impetit ab acto-
re. vñ offerri d3 ei libellus in q̄ certificād^o
est. vt dī canon z decretū offerat ei libell^o
q̄ ad iudiciū ē vocatus. xxi. diez gaudeat
inducijs in q̄b3 deliberat vñ velit p̄tēde-
re an liti cedere. Videndū ē igit qd sit li-
bellus z quō sit formādus. vñ alius est li-
bellus ecclesiasticus q̄ daf i criminalib3 cāis
alius p̄uētuālis. z est sc̄ptura p̄tines pso-
nā iudicis rei z actoris. z rē q̄ petis z cām
petendi. Formant enī sic. Dñe zc. Ego ci-

uis tal^o ppono in genere q̄ tradidi dño B
militi de tali loco. xx. marcas puri argēti
q̄s mihi soluere pmisit primo selto pasce
trāfacto. qd adhuc nō fecit. vñ peto q̄tis
ipm ad solūdū dictā pecuniā p̄pellat p
viam diffinitiuā. s3 tñ saluo iuris bñficio
addēdi. minuēdi. mutādi. declarādi. p̄tē-
stor etiā expēsas meas mihi esse solūdas
factas in lite z extra litē z adhuc faciēdas
Et nō. q̄ libellus p̄uētuā^o dī. qz p̄ ipm re^o
p̄uenit ab actorē. z d3 hūc libellū actor of-
ferre iudici. z iudex offerat ipm reo. q̄ ob-
lato iudex dabit reo inducias deliberādi
In q̄b3 se deberet an velit p̄tēdere. an liti
cedere. Et nō. q̄ libellus nō d3 esse obscu-
rus. Si enī obscur^o fuerit re^o petet sibi de-
clarari. p̄bi grā. Si petat actor a reo. xx.
marcas. petat sibi declarari. cui^o monete
fuerint. Itē si petat actor agrū vel vineas
re^o faciat sibi declarari q̄s sit tal^o ager. vel
vbi situs ē zc. Notādū est q̄ cā petendi
q̄re talē re^o petat actor expmēda est vt p̄ di-
ctū est. Itē q̄ntācūqz re^o actor petat a reo.
ipe d3 expmēre cām q̄re cā petat. p̄bi grā.
Dñe iudex ego B. tal^o ciuis añ s̄ḡtus ppo-
no corā vobis q̄ A. miles talis q̄ndā agz
in tali loco sitū violent^o occupat z detinet
q̄ iure hereditario vel titulo emptōis ad me
spectat. q̄re peto q̄tis p̄dictū A. ad resti-
tutionē p̄dicti agri cū fructib3 inde p̄cepis
cōpellatis. In h̄ libello expm̄it cā petēdi
cū dī. q̄ iure hereditario vel emptōis titu-
lo ad me spectat. Et hec de libello p̄uēti-
nali in iudicijs dicta sufficiant.

Litis contestatio.

In ius induijs de

f liberādi p̄tes. s. actor z reus ad iu-
diciū redeūt. z reus responder libel-
lo dicēs sic. Dñe iudex fm q̄ actor petis a
me vñ pponit p̄ me. nego ita esse vel p̄fite-
or ita eē. h̄mōi negatio vel affirmatio ipi^o
rei vocat lit. p̄te. Vñ lit. p̄te. sic describit^o
Est principiū p̄ncipalis negocij. i. cāe ad
suū iudicē hincinde facta narratio. Fit ei
litis p̄testatio p̄ narrationē actoris p̄positā
tam vel obiectam. Vñ si actor dicat z p̄
p̄dictionē rei oppositā ad reū. Tu teneris
mihi decē marcas. z re^o dicit. nō teneor. p̄
hec p̄ba lis p̄testat. Et nota q̄ om̄s dila-
torie exceptiōes z p̄cipue iudicis recusatio

De iuramento calumnie

debet pponi a reo añ lit. pte. p^o lit. pte. nō audif. Nec pñt pponi. qz lit. pte. videt i eū pſenſiſſe. Un ſi re^o vult excipe p actorē vl pcuratorē actoris z p reſcptū ei^o. i. p lras papales vl alias lras qſcūq. h d3 facere añ lit. pte. Et maxie in pncipio lit^{is} ſtatim d3 excipe p pſonā iudic^{is} ſi ſibi ſuſpect^{us} eſt z d3 recuſare ipm talr tāq ſibi ſuſpectum ante lit. pte. poſtea nō pōt niſi cā actoris ipi^o pñs ſit finita. Un qñ actor reo offert libellū ad pueniendū eū. reus ſi vult ipm actorē recōuenire pōt. z d3 etiā libellū of-
ferre actori ad recōueniendū eū.

De iuramento calūnie.

Ite pteſtata actor

I z reus ſtatim iurare debent de calūnia. z h vocat iuramētū calūnie cū qſ iurat q bōa fide z line dolo agat z rñdeat. z ſi eſt actor agat. z ſi ē re^o rñdeat. Et eſt calūnia falſa petitio vl actio. Et in de d3 iuramētū calūnie z ſubaudiſ vitādū Sensus em eſt iuramētū calūnie vitā de. f. qz ptes debēt vitare calūniā. i. iniuſtam accuſationē vel actionē. vt dictū eſt h iuramētū imediate pſtari d3 poſt lit. pte. Et forma hui^o iuramenti ſi eſt actor iura bit vt credat ſe hie iuſtā actionē. ſilr reus Item iurabit vterq vt interrogatus a iudice nō negabit dicere rez. nec vt def ſciē ter falſa pbatio. nec petat falſam dilatio nē nec frinolā. i. inducias p eo vt cā dila-
teſ. Itē iurabit vterq. i. actor z re^o q nec dedit nec dabit nec pmiſit nec pmittet ali quid vt ferat ſnīa p eo. z ſi iurādo ponat manū ſuā ſup libz. Nec forma iurandi d calūnia in his verſibus continetur. Illud iureſ q lis ſibi iuſta videtur. Et ſi queratur verum nō inſicietur. Nil pmittetur nec falſa pbatio detur. Ut lis tardeſ dilatio nulla petatur.

Si pō actor iurare noluerit h iuramē to pena erit q cadit a cā. i. nō poſſit agere Pena pō rei nolētis iurare eſt vt p pſello habeat. i. reputet ita reus ac ſi pſellus eſſz Hoc iuramētū ideo eſt inuentū vt hoieſ hui^o iuramēti metu nō faciſt iurēt niſi cre dant ſe iuſtā hie cām. Poſtq pſtitū eſt iu ramentū calūnie a pibz vt dictū eſt. inter rogande ſūt ptes. z debēt aduocati priuz ferre illas interrogatiōes. pbi grā. Aduo

catus actoris rogabit iudicē q iſterroget q iure re^o poſſideat agz talē vel vineā. ſi reus rñderet q iure heditario. interroget vltari^o. qſ ille fuit cui ſucceſſit in tali re tā qſ heres. Itē ſi re^o rñdeat q titulo emptio nis res poſſideat. interroget a q emit z p qnto pcio z vbi z corāz qbz z p q moneta Et oēs rñſiōes ſcribēde ſūt ab aduocato actoris. ſilr aduocat^{us} rei dicat iudici q in terroget actorē q iure petat rē a reo. ſi tūc actor rñdeat q titlo emptōis vl donatōis talē petat. ſilr iſterroget a q. z breuit qēqd rñdeat actor ad iſterrogata rei ſcribendū ē ab aduocato rei. vñ ſi qd tūc reus pſellus fuerit in iudicio qd eſt p ſeipm p cōuicto hēat. ſi pō re^o negauerit qd actor affirmat actori pñt pbatō. i. pbare d3 q ita ſit vt dixit. Ut alicui noceat ſua pſellio mul ta ſunt neceſſaria vt piz in his metri.

Maioz. ſponte. ſciēs p ſe ius ſit z hoſtis. Ertū nec naſa fauor lis ius ne repugnet Dī maioz. qz ſi aliqſ infra. xv. ānos pſel sus fuerit p ſeipm nō ſibi piudicat. Dicet ſponte. qz pſellio p metū extorta nō nocet nihil em ratū eſſe p qd metū extorqſ. Dē ſciēs. qz ſi aliqſ fuerit cōfeſſus p errore p ſe. z pbet ſe erraſſe nō nocet ei. Eōra ſe d3 qz credit tū alicui pſitēti p ſeipm ſz nō p ſeipō. Ius ſit iō. qz pſellio facta in iure. i. in iudicio z corā ſuo iudice nocet nō ex tra iudiciū. Hoſſi iō d3. qz abñte hoſte. i. aduerſario vl pcuratore ſuo ſi fiat pſellio nō nocet pſitēti. Ertū iō d3. qz ſi ille q pſi teſ nō dat certā rñſionē ſz incertā z obſcu rā de aliqua re. non valet pſellio. Natura ideo d3. qz ſi petat aliquis aliquid qd eſt ptra naturā nō nocet. Verbi gratia. Si aliquis dicat eſſe illū filium illius qui eſt ſenior eo. vel dicat iſtū eſſe filiū ſuū q p bi enniū fuit mortuus. Fauor d3 iō. qz ſi ali qſ nobil eſt liber p errore ſuū z ſimplicita tē ſuā pſiteat ſe eſſe filiū. non nocet ei ſi p bat pñū. z h in fauorē libertatis. qz liber tas eſt res valde fauorabil. Lis iō d3. qz ſi aliqſ pſiteſ ſup aliqua re de qua nō eſt lis. nō nocet ei pſellio. verbi grā. Tu petſ a me agrū. ego dico domus mea nō ē. hec mea pſellio nō nocet. Ius ne repugnet di ciſ. quia ius nō patitur q iudeus habeat ſeruū chriſtianū vel chriſtianā ancillam vel ſup eis alqd pſiteat. Nota q iſte inē

Species p̄sumtionis

rogationes nō semp solent fieri nec vbiq;
locoꝝ. s; sepius p̄termittūt ab aduocatis.

Redictū est quid

sit iuris qñ reus in iudicio p̄fitef
Lōseqñtē vidēdū est qd sit qñ re?
negat qd actor p̄ponit s̄ eum. Verbi gr̄a.
Si actor petit agrū quē scit eē suū z reus
negat ip̄m esse actoris. actori incūbit pba
tio. An p̄batio ē rō rei dubie faciēs fidez
p̄ argumentū cū iuramento.

Sex sunt species p̄bationis

Et euidentia facti

vt si clericus h; pueros in domo
pbat p̄ euidentia facti de incōtinē
tia. Per aspectū corpis pbat aliqd. vt si
aliq̄ dicat se corruptā a viro p̄ vim. z mu
lieres p̄ aspectū illi? instri p̄bant eā eē vir
ginē. Per famā pbat aliqd. cū fama oim
vicinoꝝ de aliq̄ re p̄cordat. p̄ p̄sumptioez
pbat aliqd qñ vehemēter aliqd p̄sumit
vtputa. si videt solus cū sola. nudus cum
nuda. p̄sumit q̄ eā cognouit carnalr. Et
illa spēs subdividit postea. Per iuramen
ti dilationē. qñ vna ps alij defert vt iuret
aliqd q̄ ita sit vel q̄ nō ita sit. Per testes
aliqd pbat. Et hec p̄batio maxime valet

Et nota q̄ oēs p̄nt esse testes. exceptis q̄
busdā q̄ p̄hibent. vt fuus. mulier. iunior.
p̄iū. ānis. indiscretus. fatuus. paup̄ inbo
nestus. infamis. hereticus. sarracenus. iu
deus. p̄sanguineus. Isti int̄ se z p̄ se testi
ficare nō p̄nt. Itē sui z ancille z familia
res nō p̄nt testificare p̄ dñis suis. z laicus
p̄ clericū. Nec om̄ia habita sunt sup̄.

Dulce sunt species p̄sumptionis.

Presumptio teme

raria Insufficiēs est z repellit a iu
dice. nec d; mouere animū iudicis

Verbi gr̄a. Si viz videro cū muliere lo
qñtē. z si p̄sumo q̄ de coitu. sc; si sic p̄su
mo. p̄sumptio talis temeraria est. Proba
bilis p̄sumptiois ē vnus modus q̄ surgit
ex suspitōe vel fama. s; iudex nō d; eā seq̄
uta q̄ p̄babilr ip̄am ferret s̄ aliquē. Vio
lenta p̄sumptio q̄ surgit ex reb; verisilib;.
Ibi gr̄a. Si creditor reddit alicui p̄igno
ra sua credit q̄ ip̄e creditor fuit solutus d̄
pecunia sibi debita. Et illa p̄sumptio in

ducit iudicē ad sniandū nisi p̄bef s̄rū illi
us p̄sumptionis. Necessaria p̄sumptio. vt
si mulier aliq̄ sponte cohabitāt alicui vi
ro. z post d̄t q̄ iura nupserit ei. p̄sumit q̄
in eū p̄senserit. De p̄silib; idē est iudiciū.

Is visis florandū q̄ in qualibet
b causa duo testes idonei sufficiūt.
q; in euāgelio d;.

In ore duoz vl
triū stabit omne testimoniū. Unde testio
niū vnus nō valet in cā. Et nota q̄ testes
nō sunt introducendi in iudiciū nisi post
lit. p̄te. Itē testes debēt iurare als nō cre
dit eis. Et tal̄ erit forma iurandi. s. q̄ isti
testes dicāt veritatē. z nullam interponāt
falsitatē de om̄i q̄stione sup̄ q̄ interrogent
q̄tiens interrogati fuerint a iudice. z q̄ iu
rent vt ferant testimoniū nō p̄ aliq̄ p̄cio.
amicicia. odio. vl̄ aliq̄ lucro qd habuerūt
vel habituri sunt. Postq̄ iurauerūt sic te
stes iudex ducat eos in locū secretū. z exa
minabit eos singulos simul. vel quēlibet
p̄ se. ita q̄ vnus nō audiat aliū. z q̄ singu
loꝝ r̄siones scribāt. Iudex aut̄ interroga
bit singulos testes interfuisse tali loco fa
cti. z si ille d̄t q̄ sic. interrogādus est alter
sitr. z vlt̄erius interrogādus est in q̄ loco
z in q̄ die. z in q̄ p̄te anni. z q̄t anni trāsa
cti. Itē corā q̄b; h̄ factū sit. De his z alijs
circūstātijs interrogabit eos iudex. Itē
sic scribunt dicta testiū. H. sic interroga
tus sup̄ cā q̄ inter tales fert iuratus sic r̄s
dit. q̄ B. emit talē rē ab H. p̄ decē m̄ces
talis monete. z tres anni sūt elapsi q̄ emit
z q̄ eoz duo. s. B. z A. interfuerint. inter
rogatus in q̄ loco. in tali loco dicit. interro
gatus. q̄ hora diei. dicit. circa meridiē.
Interrogatus si ip̄e interfuerit. d̄t q̄ sic.
z de alijs circūstātijs pōt q̄rere iudex si
voluerit. Et sitr interrogādus est scd̄s te
stis z aliq̄ si sint p̄les. Et quicqd̄ vnusq̄sq;
dixit scribendū est. vt de p̄mo diximus
Dictis testium sic sc̄ptis iudex d; p̄figere
terminū ad publicandū vel manifestādū
dicta testiū q̄ die adueniēte publicent di
cta testiū in iudicio vtraq; p̄te p̄nte. q; re
gula est q̄ publicationes testiū debent fie
ri vtraq; parte p̄sente. Factis illis publi
cationibus testium siue eoz dictis recita
tis in iudicio petat actor aut aduocatus
eius iudicē vt sibi copia d̄t attestatiōnū
id est testimonioꝝ. petat etia; aduocatus

De instrumento

rei vel ipse reus q̄ iudex p̄figat ei terminū
ad excipiendū p̄sonas z dicta testium p̄
ipm̄ p̄ductoz. Quo die siue termino p̄fixo
sibi ad excipiendū. re^o accedat ad iudiciū
z excipiat p̄sonas z dicta testium dicens.
Dñe iudex dico q̄ tal' nō p̄t esse testis. qz
p̄r v̄l frater ei^o ē fili^o fratris actoris. vel ē
m̄lier vel viciosus siue infamis. symonia
cus. latro vel fur. homicida v̄l p̄iurus. Et
hm̄oi exceptiōes dicūt exceptiōes p̄sona
les. q̄ abijciūt p̄sonas testium. Itē m̄ior. xiiij
ānis. nō admittit in caus̄ ciuilibz. Et m̄i
nor. xx. annis in criminalibz nō admittit.
Itē p̄sanguinei z domestici nō admittit.
S; in nō criminalibz nō m̄rimonialibus
bñ admittit p̄entes. filij. sorores. Itēz nō
admittit testes in lupanari. vel in alio lo
co suspecto. Nec etiā in tpe feriato. s̄ isto
etiā in p̄ncipio h^o p̄mi lateri. Excipiat sic
reus v̄l aduocat^o rei p̄ dicta testium dicēdo
Dñe iudex dico testionū testis illi^o nō va
lere p̄pter diuersitatē loci z t̄pis. qz vn^o dicit
quō in ecclia actū sit alter i foro. Itē vn^o
d̄t q̄ in die dñico. alter q̄ i die feriato. q̄re
dico testionū nō valere p̄pter diuersitatē
t̄pis z loci. Lū ḡ actor nō p̄bat intētiōez
suā p̄ testes q̄s iduxit p̄ se. Peto ḡ q̄ ab i
petitiōe ip̄i absolues me. eidē p̄petuū silē
tiū iponēdo eūdē mihi i expēs p̄denādo.

De instrumento.

Equit de specie p

banionis q̄ sit p̄ instra. z de exce
ptiōibz p̄ instra. Instrū est sc̄ptū
ad alic^o rei p̄batōz factū. z dictū ē instrū
qz instruit. Instrūz due sunt spēs. Aliud
publicū. aliud p̄uatū. Publicū qd̄ publi
cā hz auctoritatē. Et sc̄ples ei^o spēs. Uno
mō d̄r publicū. qz p̄ manū publicā ē sc̄ptū
i. p̄ manū tabellid̄is. id est publici notarij
Sc̄do d̄r publicū qd̄ est sigillatuz sigillo
autētico. s̄. sigillo capli vel epi. vel alicui^o
p̄sone magne. Tertio d̄r publicū qd̄ auto
ritate iudicis autēticatū ē. vel qd̄ in iudi
cio scribit v̄l sc̄ptū est. Quarto d̄r publicū
qd̄ hz subscriptionē duoz v̄l triū testium ido
neoz viuentiū. Quinto d̄r publicū qd̄ de
publico armario vniuersitat̄ p̄ducit. sic
liber censualis in q̄ census z redditus scri
bunt zc. P̄uatū instrū est qd̄ aliq̄s fac
sibi scribi vel alij. v̄l sibi z alij sil. Et nota

q̄ si vtraq; ps hz aliq̄d instrū p̄ quod p̄
bare aliq̄d intendit d̄z illud exhibere. an
te publicatōz testium. Et si vna ps voluerit
transscribere instrūmentū vel inspicere p̄
uilegiū alterius ptis. dat ei copia trāscri
bendi vel rescribendi. p̄usq; reddatur ab
aduersaria parte parti cuius est.

De exceptione p̄tra instrū.

Standū q̄ m̄lis

n modis p̄tra instrūmentū excipit.
scilicet contra filium filium z bul
lam. Et hoc maxime habet fieri in litteris
papalibus. Unde. Littera. bulla. stilus.
manus altera. rasio filium. Nec faciūt scri
ptū dñi pape irritū. Itēz si rasura est in lo
co vel in aliqua parte. non valet. Rasura
em̄ nocitura est suspecta.

Itq; publicata

p sūt dicta testium in iudicio z instru
menta exhibita vtriq; parti ad in
spiciendum seu transscribenduz concessa
Et postq; obligationes facte sunt ab ad
uocatis partium seu ab ip̄is partibus. iu
dex debet morum vel motuum animi in
ferre fm̄ dicta testium z instrūmentoz. Et
maxime fm̄ allegationes z rōnes aduoca
toz. Deinde iudex cū inspexerit z discusse
rit merita cause plenissime debz ip̄sum ne
gociū terminare per sententiā diffini
tiuā. Sententia ergo diffinitiuā est in
dictalis diffinitio siue disputatio que cō
trouersijs licitū finem imponit pronun
ciatione iudicis condemnationem vel ab
solutionem rei continens.

Sententie iudicialis due sunt species
Interlocutorie z est semiplena. sententia
que profertur inter p̄ncipium z finēz cau
se. non super principali negotio sed super
emergentibus vel emergenti vel interci
dentibus quibusdam questionibus. vt su
per libello offerendo vel dando vel corri
gendo vel negando.

Diffinitiuā sententia est que p̄mum ne
gociū terminat p̄tinēs absolutionē vel dā
nationē. Itē nota q̄ sentētia ferenda est
a suo iudice. qz si nō a suo iudice nō tenet
Nota q̄ iudex sedendo z nō stando v̄l in
loco p̄suetō vbi sedere debz tēpore iudicij
debet ferre sniām iudiciālē vel in aliq̄ bo

De appellatione

nesso. et nō in lupanari v'l coqna. Et d3 eā
ferre vtracq pte pñte vel vna pte altera p
ptumaciā absente. Nota q snia iusticial
in scriptis redigēda est et referenda. als nō
pōt h3e nomē snie nec ē snia. et sic format
in scriptis. Ego B. decanus mogū. ecclie ta
lis iudex in cā q pñt in B. ex vna pte. et
R. ex altera. sup tali vinea obligatōibz au
ditis hincinde ppositis et examinatis ad
plenū pdicē cāc meritis de pudenti viroz
psilio B. absoluo ad instantiā E. eidē. E
ppetui silentiū iponēdo sup vinea tali cō
dēnando. et ipm pdictū L. auctoritate iu
diciali in expēsis q3 fecerit B. v'l intra li
tē v'l extra litē snia lata est in tali anno etc.

De appellatione.

Appellatio est puo

catio facta a minore iudice ad maio
rē iudicē de iniqua snia vel iniquo
grauamē. Si em iudex inique sentētiat
vel grauat q aliquā pte tūc illa ps graua
ta d3 appellare iudicē sup tali snia in gra
uamine. et semp a minore ad maiorē et nō
ecōuerso. Et nota q gradatim appellādū
est. vt de epō ad archiep̄m metropolitanū
de q ad legatū pape. de legato ad papam
sed omī medio omisso imēdiate a quolibz
iudice ad papam appellari pōt. Itē no
ta q a die late sententiē. i. in qua lata est
sententia a iudice infra decem dies est ap
pellandum. et post decem dies nemo au
ditur appellans. Item q appellat debet
appellationē suam psequi infra annū. nisi
iusta causa v'l impedimentū impediāt eū
sc3 infirmitas vel captiuitas. Inducie em
sunt tunc appellanti p bienniū etc. Itē in
scriptis est appellādū sub hac forma. Ego
B. senties me grauātū a vīa sentētia dñe
decane sancti Stephani mogūtiñ. dyoc.
quā ptra me tulistis ppe. sup tali vinea ad
sedem aplicam appello. et in his scriptis
apostolos peto. Nota apostoli dicunt lre
dimissorie. et que formant sub tali tenore
Sanctissimo patri ac dño. dño suo sacro
sancte romane sedis sumo pōtifci B. hu
milis decanus sancti Stephani mogun
tiñ. lic3 indignus. cū debita reuerētia filia
lem in omībz subiectionē. sanctitati vestre
notū facio q clericus pñtiū exhibitor a
snia mea quā p meipm tuli p p. ciue mo

gūtiñ. sup vinea p q lis int ipsos vertaba
tur corā me appellauit. et iō dictū p. a iu
dicio meo dimissus et absolutū ad vīe di
gnitatis examen lris pñtibz trāsmitto. Et
nota q ad iudicē spectat q appellatū ē vt
psirmet sniam vel corriget etc.

Finis huius tractatuli.

Una introductio pcuracionis.

De citatio fūda

mentū sit ordinis iudiciarij. Sci
as q alia est citatio iudicis ordi
narij. et alia iudicis delegati. Vñ adueniēte
termino citationis iudicis delegati. pcur
ator rei corā eo cōpareat sic dicens. Ego
pcurator et pcuratorio noie A. ante omīa
ptestor q in vos venerabilem viz etc. tāq
in ppetentē iudicē. aut etiā in vīam pten
sam iurisdictionē nō psentio neq psenti
re intendo quis modo nisi inqñtū ad hoc
de iure astringor. Et si vos dñe venerabi
lis etc. vtiq3 h3e ptenditis aliquā iurisdic
tionē et cōmissionē. tunc ego peto noie p
curatorio q sup hmōi cōmissiōis et iurisdic
tionis copiam mihi fieri et terminū cōpe
tentē ad dicēdū q statui atq3 dari. als ego
ptestor de guamine et appellando etc. Sz
adueniente termino citationis iudicis or
dinarij pcurator actoris dicat sic Ego p
curator et eo noie B. actoris accuso ptu
maciam partis aduerse nō comparentis
petēs eā ptumacē reputari et mihi vltorio
res pcessus decerni. Ex aduerso procura
tor rei dicat sic. Ego procurator et eo noie
B. peto mihi dari cām in scriptis siue sum
mariā in hac eā impetitionē. vnde tūc iu
dex statuāt A. actori terminū ad bellan
dum. Adueniēte hmōi termino pcurator
actoris dicat sic. Ego pcurator A. noie a
ctoris ad satisfaciendū hmōi diei terminū
hūc exhibeo et pduco libellū petens ptem
adue sam cogi ad rñdendū eodez libello
oblato. Ex aduerso pcurator rei eius B.
dicat. Ego pcurator ipsius B. peto mihi
decerni copiam libelli oblato et etiā terminū
ppetentē statui ad excipiendū pbo vel in
scriptis fm q mihi ppetierit. Vñ dñs offi
cialis decernat copiam et terminū statuāt
ad excipiendum viz terminum iuris. vel
als ad voluntatem ptiū. Isto termino